



**UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
FACULTATEA DE RELAȚII INTERNAȚIONALE,
ȘTIINȚE POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE
DEPARTAMENTUL ȘTIINȚE POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE**

Natalia PUTINĂ

**Ghid metodic
la disciplina**

CONFLICTOLOGIE

*Aprobat de
Consiliul Calității al USM*

Chișinău, 2018
CEP USM

CZU 32:316.48(075)
P 9

Recenzenți:

Liliana ROTARU, dr., conf. univ., USM

Igor BUCĂȚARU, dr., conf. univ., USM

Victor JUC, dr. hab., prof. univ., AȘM

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Putină, Natalia.

Ghid metodic la disciplina „Conflictologie” / Natalia Putină; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, Departamentul Științe Politice și Administrative. – Chișinău: CEP USM, 2018. – 100 p.

Bibliogr.: p. 93-99 și la sfârșitul temelor. – 50 ex.

ISBN 978-9975-142-31-1.

32:316.48(075)

P 9

ISBN 978-9975-142-31-1

© N. Putină, 2018

© USM, 2018

CUPRINS

<i>Introducere</i>	5
I. Curriculumul disciplinei <i>Conflictologie</i>	9
1.1. Tematica și repartizarea orientativă a orelor	9
1.2. Competențe profesionale și finalitățile cursului	10
1.3. Conținutul orelor de curs. Reprere metodice și idei esențiale	12
1.4. Lucrul individual	52
1.5. Evaluarea disciplinei.....	59
II. Conținutul orelor de seminar. Repere metodice și bibliografia recomandată	62
III. Subiecte pentru evaluarea finală	90
IV. Tematica orientativă a tezelor de licență	92
<i>Bibliografie</i>	93

INTRODUCERE

Prezentarea disciplinei

La sfârșitul secolului XX – începutul secolului XXI, analiza conflictelor a devenit o nouă direcție de cercetare, atât sub aspectul dimensiunii teoretice, având drept obiectiv explicarea originii, esenței, varietății formelor de manifestare a conflictelor, cât și dintr-o perspectivă practică, oferind radiografia și diagnosticarea conflictelor (conflict mapping), utilizarea instrumentelor de investigare și gestionare a conflictelor etc. În baza acestor studii s-a conturat o nouă disciplină – *Conflictologie*, care se dezvoltă la intersecția politologiei, sociologiei, psihologiei și jurisprudenței, iar necesitatea studierii ei derivă din gradul de actualitate și impact pe care îl au conflictele în diverse domenii: instituțional/ organizațional, social, economic, politic, la nivelul diferitelor segmente de populație sau comunități, într-un cadru regional sau internațional.

Constatăm că istoria omenirii din cele mai vechi timpuri a demonstrat inerența conflictelor, politica fiind un domeniu specific, care permanent are caracter evident conflictual. Mulți dintre cercetătorii consacrați au accentuat natura sferei politice ca fiind una conflictogenă (Simmel, Coser, Marx, Dahrendorf etc.). Astfel, originea conflictelor se găsește în însăși natura relațiilor politice, care se caracterizează drept relații de putere și presupun autoritatea de a realiza distribuirea valorilor și resurselor, conducerea unora și subordonarea altora, factori care sunt potențiali generatori de ciocniri de interese, care în consecință duc la apariția de confruntări.

Frecvența conflictelor în cadrul organizațional/instituțional, în cadrul grupurilor și comunităților sociale, etnice, religioase, în mediul politic determină necesitatea unor instrumente, mecanisme și competențe care să asigure eficiența gestionării, reglementării și soluționării acestora. La nivel general etatic, majoritatea țărilor se confruntă cu diverse probleme în procesul managementului conflictelor, deoarece nu dispun de instrumentele, resursele (inclusiv umane, experți, specialiști

în domeniu) și structurile necesare pentru a gestiona situația de criză sau conflict. Cu regret, unii actori implicați în conflict, inclusiv statele, ignoră cu desăvârșire posibilitățile de soluționare pașnică și recurg la instrumente violente, acestea fiind adânc înrădăcinate în cultura și în natura umană. Pe de altă parte, fenomenul conflictului nu trebuie tratat ca ceva absolut negativ. Unele conflicte pot genera atât efecte pozitive, cât și negative, altele pot dinamiza, cataliza și transforma esențial sisteme politice, structuri organizaționale etc.; deci, modul în care le gestionăm face diferența. Toate aceste argumente vin să susțină și să accentueze necesitatea studierii disciplinei *Conflictologie* pentru viitorii politologi, precum și locul și statutul acesteia drept disciplină fundamentală pentru specialitatea „Politologie”, Ciclul I, Licență.

Locul disciplinei. Cursul de *Conflictologie* face parte din pachetul de discipline fundamentale ale programului de studii superioare de licență, Ciclul I, domeniul general de studii *Științe Politice*, specialitatea *Politologie*, din cadrul Facultății de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative a USM. Disciplina *Conflictologie* propune spre investigare legitățile apariției conflictelor în viața politică și socială, mecanismele de manifestare, principiile și tehnologiile de prevenire și dirijare a acestora. Continuă formarea studenților în domeniul analizei și managementului conflictelor, situându-se într-o relație strânsă cu disciplinele *Teoria politică*, *Psihologie și comunicare politică* și *Teoria și practica negocierilor politice*, studiate în anii precedenți, dar și în același an academic. Tematica tuturor acestor discipline menționate mai sus se completează reciproc.

Scopul acestei discipline este de a forma la studenți competențe în domeniul analizei, prevenirii, gestionării și soluționării conflictelor. În calitate de obiective generale în cadrul disciplinei *Conflictologie* ne propunem:

- comprehensiunea și explicarea esenței, naturii, dinamicii și tehnologiilor de gestionare/rezolvare a conflictelor, prin analiza și integrarea mai multor modele și teorii;

- aplicarea modelelor teoretice care au reușit să se impună în comunitatea științifică națională și internațională, utile conceptualizării domeniului managementului conflictelor;
- utilizarea și evaluarea tehnicilor de negociere și rezolvare a conflictelor pentru diferite domenii de manifestare și diferite tipuri.

Beneficiarii: Disciplina *Conflictologie* este destinată studenților anului II, specialitatea *Politologie*, Ciclul I, Licență, din cadrul Facultății de Relații internaționale, Științe Politice și Administrative a USM, cu predare în limba română.

Dezvoltarea competențelor. Cursul de *Conflictologie* are o contribuție considerabilă în formarea profesională a specialiștilor în domeniul științelor politice, dat fiind faptul că contribuie la formarea unor finalități de studiu și competențe indispensabile în activitatea lor.

Într-o colectivitate umană trebuie să acceptăm conflictele ca fiind absolut normale, iar rezolvarea lor trebuie să fie un proces de grup, deoarece orice grup uman cuprinde membri cu personalități diferite, cu motivații diferite și cu un potențial de muncă și creație care variază în limite foarte largi. În esența lor, conflictele organizationale sunt asemănătoare cu cele umane. Conflictele pot fi atât negative, cât și pozitive, atât distructive, cât și constructive. Respectiv, nu trebuie să tindem în a elimina cu orice preț toate conflictele, ci numai pe acelea care se dovedesc a fi reale obstacole în calea realizării obiectivelor. Mai mult, conflictele se dovedesc benefice în situația în care sunt utilizate drept instrumente pentru schimbare și inovare. În realitățile social-politice de astăzi, realizarea eficientă a guvernării depinde în mare parte de capacitățile factorilor decizionali, ale actorilor politici, ale statelor și organismelor internaționale de a construi și asigura armonizarea relațiilor de orice tip în cadrul organizațiilor, societății, la nivelul regional și internațional. În cadrul disciplinei ne propunem să ne axăm pe cunoașterea problemelor conflictuale și a cauzelor acestora, specificând duratele conflictelor (scurte, sporadice sau prelungite), luând în atenție *identitățile, interesele*

și *preocupările* actorilor, dinamica și posibilitățile de gestionare a conflictelor, factorii care contribuie la escaladarea conflictului.

Pentru a asigura o relație între caracterul teoretic și practic, disciplina *Conflictologie* propune analiza unor studii de caz ale celor mai relevante conflicte politice, etnopolitice, interetnice, confesionale, internaționale etc., o atenție deosebită acordându-se analizei conflictelor din spațiul post-sovietic, conflictului din stânga Nistrului și conflictului din sudul Republicii Moldova din ultimul deceniu al secolului trecut. În cadrul disciplinei se va pune accentul pe cautarea unor modele, mecanisme eficiente de construire a compromisului, a consensului, pe formularea de soluții și strategii de prevenire, gestionare și soluționare a conflictelor adecvate cerințelor și realităților.

Structura ghidului metodic la disciplina *Conflictologie* include obiectivele și structura disciplinei. În *Introducere* sunt descrise și analizate importanța, locul și statutul disciplinei, iar compartimentele principale vizează structura Curriculumului disciplinei axat pe obiectivele generale ale cursului, administrarea disciplinei, competențele profesionale și finalitățile de studiu ale disciplinei *Conflictologie*, pe tematica și repartizarea orientativă a orelor de curs și de seminar, de lucru individual. În același cadru sunt prezentate subiectele pentru evaluarea finală, tematica orientativă a tezelor de licență și bibliografia obligatorie și recomandată.

Scopul și regulile de utilizare. Ghidul metodic pentru cursul *Conflictologie* constituie un suport metodico-didactic pentru cadrele didactice și studenți, precum și pentru persoanele interesate de procesul de analiză și gestionare a conflictelor. Ghidul reprezintă un îndrumar proiectiv și reglator care definește scopurile și obiectivele, căile, mijloacele și activitățile utilizate pentru formarea sau/și dezvoltarea competențelor profesionale, metodele și instrumentele de evaluare și se referă la interdependența dintre obiective, conținuturi, strategii de predare și competențele profesionale. El reflectă activitatea sistematică și organizată a procesului de predare-învățare în cadrul cursului de *Conflictologie*, având finalități teoretice și aplicative.

I. CURRICULUMUL DISCIPLINEI

CONFLICTOLOGIE

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Forma de învățământ	Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore					
					În total	Curs	Seminar	Lucrul individual	Evaluarea	Credite
cu frecvență la zi	F.04.O.29	Conflictologie	Natalia PUTINĂ	IV	90	26	26	38	examen	3

1.1. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Unități de conținut	Ore		
		Curs	Seminar	Lucrul individual
1.	Constituirea științei despre conflicte	2	-	-
2.	Izvoarele teoretice ale <i>Conflictologiei</i>	2	2	2
3.	Conceptualizarea conflictului	2	2	2
4.	Geneza conflictelor: Cauze obiective și subiective	2	2	2

5.	Analiza tipologică și funcțională a conflictelor	2	2	2
6.	Analiza structurală a conflictelor	2	2	
7.	Analiza dinamică a conflictelor	2	2	4
8.	Managementul conflictelor	2	2	4
9.	Negocierile – mecanism de soluționare a conflictelor	2	2	4
10.	Analiza conflictelor politice	2	2	2
11.	Conflictele etnopolitice	4	2	2
12.	Studii de caz privind conflictele etnopolitice	--	2	2
13.	Conflictele din spațiul post-sovietic	-	2	4
14.	Analiza conflictului transnistrean	2	2	4
În total		26	26	38

1.2. COMPETENȚE PROFESIONALE ȘI FINALITĂȚILE CURSULUI

Valențe formative	Finalitățile disciplinei
1. Cunoașterea și înțelegerea particularităților realității politice	<ul style="list-style-type: none"> • <i>a distinge elementele componente ale conflictelor care se manifestă în sfera politicului</i> • <i>a corela teoriile clasice cu cele contemporane în analiza conflictelor</i> • <i>a clasifica conflictele și a distinge specificul fiecăruia în dependență de sfera de manifestare</i> • <i>a evalua impactul conflictelor în sfera politică</i>

<p>2. Aplicarea formelor și metodelor eficiente de control al procesului politic</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>a analiza rolul conflictelor în evoluția social-umană</i> • <i>a cunoaște specificul managementului conflictelor</i> • <i>a analiza cauzele și dinamica conflictelor</i> • <i>a utiliza metode de prevenire, gestionare, transformare și reglementare a conflictelor</i> • <i>a prognoza, anticipa, preveni evoluția și modul de manifestare a unor eventuale conflicte</i>
<p>3. Formularea metodelor de influențare a procesului politic</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>a cunoaște strategii și tactici de soluționare a conflictelor</i> • <i>a opera cu tehnici de negociere în scopul soluționării conflictelor</i> • <i>a utiliza bunele practici din experiența pozitivă internațională în prevenirea și soluționarea conflictelor în Republica Moldova</i> • <i>a modela soluții/scenarii pentru soluționarea/reglementarea unor conflicte</i> • <i>a pune în aplicare tehnici de negociere și mediere în soluționarea diferitelor tipuri de conflicte.</i>

Notă. Finalitățile disciplinei (se deduc din competențele profesionale și valențele formative ale conținutului informațional al disciplinei).

1.3. CONȚINUTUL ORELOR DE CURS. REPERE METODICE ȘI IDEI ESENȚIALE

Tema 1. CONSTITUIREA ȘTIINȚEI DESPRE CONFLICTE

Unități de conținut:

1. Istoria evoluției gândirii cu privire la conflicte
2. Definirea obiectului de studiu și a funcțiilor *Conflictologiei* drept disciplină de studiu
3. Instrumentariul metodologic al conflictologiei

Obiective de referință:

- să descrie evoluția istorică a conceptului de *conflict*;
- să analizeze esența și particularitățile obiectului de studiu al *Conflictologiei*;
- să aplice metodele de investigare, analiză și evaluare a conflictelor.

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Curs teoretic

Prelegere dialogată

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Contribuția gânditorilor politici privind dezvoltarea analizei de conflict și bazele conflictologiei. Evoluția ideilor despre conflict în perioada antică: conflictul în viziunea lui Anaximandru, Confucius, Heraclit, Platon, Aristotel, Toma D'Aquino, Erasmus de Rotterdam. Principalele concepții cu privire la conflict în perioada modernă și contemporană – originea, natura și rolul conflictelor în concepțiile lui John Locke, Thomas Hobbes, Francis Bacon, Immanuel Kant, Adam Smith, Hegel, Charles Darwin, Ludwig Gumplowitz, Karl Marx etc.

Analiza categoriilor principale ale Conflictologiei ca știință: conflict, confruntare, incident, intrigă, criză, mediere, conflictogen, compromis, consens etc.

Explicarea și analiza caracterului complex al Conflictologiei ca știință din perspectivă teoretică și pragmatică. Utilitatea studierii științei conflictelor – identificarea și explicarea funcțiilor teoretice, cognitive și aplicative ale Conflictologiei.

Definirea instrumentariului metodologic al Conflictologiei. Explicarea principalelor metode de investigare și analiză a conflictelor. Analiza principalelor metode utilizate în cercetarea, analiza, evoluția, diagnoza și prognozarea conflictelor. Metodele tradiționale de colectare a informației: observația, content-analiza, analiza documentelor, chestionarea. Metode de analiză și diagnoză a conflictelor: analiza statistică, analiza sistemică, analiza Poziții/Interese/Nevoi (PIN), metoda de analiza „harta actorilor”, analiza istorică, analiza corporativistă, analiza sociometrică etc.

Metode de analiză a evoluției și prognozării conflictelor: metoda „curbei conflictelor”, metoda scenariilor, analiza „time-line”, cartarea punctelor fierbinți, copacul conflictului (conflict tree), triunghiul conflictului, al violenței și al păcii (după Galtung), analiza punctelor de intervenție (entry points), analiza conectorilor și divizorilor (connectors and dividers analysis), evaluarea capacității instituționale în gestionarea conflictelor, analiza SWOT, ghidul de cartare a conflictelor după Paul Wehr, ghidul de cartare a conflictelor după William Wilmont și Joyce Hocker.

Bibliografie:

1. *Enciclopedie politică și militară (studii strategice și de securitate)/* Coord. Frunzeti T., Zodian V. București: Editura Centru-lui Tehnic-Editorial al Armatei, 2005.

2. Iftode F. *Analiza conflictelor internaționale*. SNSPA, 2015, <https://www.scribd.com/doc/75046879/Analiza-conflictelor-internationale>.
3. Măgureanu V. *Sociologie politică*. București: RAO International Publishing Company, 2006.
4. *Medierea și negocierea disputelor și conflictelor în administrația publică*: Suport curs. 2013, <http://www.cjd.ro/fisiere/proiecte/310715/Suport%20curs%20Medierea%20si%20negocierea%20disputelor%20si%20conflictelor.pdf>.
5. *Политическая конфликтология* / Под ред. С. Ланцовой. Москва, 2008.
6. Громова О.Н. *Конфликтология*: Курс лекций. Москва, 2001.
7. Большаков А.Г., Мансуров Т.С. *Политическая конфликтология*. Казань, 2014, https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/22006/16_226_A5kl-000662.pdf.
8. Wehr P. *Conflict Mapping. International Online Training Program*, <https://www.colorado.edu/conflict/peace/treatment/cmap.htm>.
9. *Conflict Assessment. Comprehensive Assessment Guides/ The Hocker-Wilmot Conflict Assessment Guide*, <http://spot.colorado.edu/~wehr/40GD1.HTM>.

Tema 2. IZVOARELE TEORETICE ALE CONFLICTOLOGIEI

Unități de conținut:

1. Teoriile individual-psihologice
2. Teoriile modelului conflictual al societății
3. Teoriile organizațional-sociale ale conflictului
4. Teoriile funcționale ale conflictului
5. Teoriile pozitivismului funcțional al conflictului
6. Teoriile soluțiilor alterantive de gestionare a conflictelor (teoria jocului etc.)

Obiective de referință:

- să cunoască esența teoriilor individual-psihologice, ale modelului conflictual al societății, teoriile organizațional-sociale, teoriile funcționale și ale pozitivismului funcțional, precum și a soluțiilor alternative de rezolvare a conflictelor;
- să compare particularitățile principalelor teorii privind natura conflictului;
- să evalueze utilitatea și aplicabilitatea teoriilor în explicarea fenomenului conflictului la etapa actuală.

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Curs teoretic *Prelegere dialogată. Dezbateri*

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Diversitatea noțiunilor de conflict au dat naștere unei multitudini de abordări în cercetare.

Teoriile individual-psihologice. Teoria lui S.Freud (1856-1939) prima concepție privind conflictualitatea umană – *teoria psihanalizei*, apariția și dezvoltarea conflictelor intrapersonale. *Teoria psihologică* a lui G.Jung, crearea „școlii de psihologie analitică”. Analiza teoriilor lui Jung cu privire la „interacționismul social” și „inconștientul co-

lectiv” și analiza rolului factorilor externi în formarea personalității conflictogene umane. Teoria psihologică a lui E. Berne *teoria analizei tranzacționale* (TAT) – teorie a personalității bazată pe modelul stărilor eului, o teorie a comunicării care include analiza tranzacțiilor, a dezvoltării copilului bazată pe conceptul de scenariu de viață și o psihopatologie. Aplicabilitatea TAT în managementul organizațiilor și conflictelor.

Teoriile modelului conflictual al societății – explicarea teoriei conflictului social după Ralf Dahrendorf, legitățile conflictelor sociale, teoria conflictului social după Karl Marx.

Teoriile organizațional-sociale ale conflictului. Abordarea lui M. Follett în analiza conflictului din perspectiva organizațional-managerială, filosofia *win-win* și concepția soluțiilor integrate a lui Follett.

Teoriile organizațional-manageriale după D.L. Austin – soluții manageriale de prevenire și gestionare a conflictelor în organizații.

Teoriile funcționale ale conflictului. Concepția lui G. Simmel: factorii de disociere, tipologia de rezolvare a conflictelor, esența modelului *diadei și triadei* în teoria funcțională a conflictului.

Teoria pozitivismului funcțional al conflictului. Esența teoriei pozitivismului funcțional după L. Cosser – rolul conflictului în creșterea coeziunii grupului, în apariția centrului unic de luare a deciziilor, în consolidarea subordonării normelor și valorilor general acceptabile, rolul conflictelor în menținerea echilibrului în societate și apariția reglementărilor normative etc.

Teoriile soluțiilor alternative de gestionare a conflictelor. Apariția mișcării sub denumirea „Soluționarea alternativă a diferendelor” și a firmelor specializate în managementul conflictelor. Cristalizarea direcției de cercetare a conflictului prin intermediul aparatului matematic, avându-i ca reprezentanți pe D.J. Neiman, O.I. Morgenstein (teoria jocurilor și comportamentului economic), utilizarea „*dilemei deținutului*”, „*dilemei fricosului*”, „*dilemelor etice*” în analiza, prognozarea și gestionarea conflictelor.

Bibliografie:

1. Deutsch M., Coleman P. *The Handbook of Conflict Resolution. Theory and Practice*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers, 2000.
2. Neculau A. (coord.). *Psihologie socială*. Iași: Polirom, 1996
3. Iftode F. *Analiza conflictelor internaționale*. SNSPA, 2015, <https://www.scribd.com/doc/75046879/Analiza-conflictelor-internationale> .
4. Măgureanu V. *Sociologie politică*. București: RAO International Publishing Company, 2006.
5. Dahrendorf R. *Classes and class conflict in Industrial Society*. London, 1972.
6. Большаков А.Г., Мансуров Т.С. *Политическая конфликтология*. Казань, 2014, https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/22006/16_226_A5kl-000662.pdf .
7. Козер Л. *Функции социального конфликта*. / Социальный конфликт: современные исследования. Москва, 1996.
8. *Политическая конфликтология* / Под ред. С. Ланцовой. Москва, 2008.
9. Громова О.Н. *Конфликтология: Курс лекций*. Москва, 2001.

Tema 3. CONCEPTUALIZAREA CONFLICTULUI

Unități de conținut:

1. Situația de conflict și conflictul: analiză conceptuală
2. Noțiunea de criză și particularitățile ei
3. Războiul și diferendul

Obiective de referință:

- să descrie esența conceptelor-cheie „conflict”, „situație de conflict”, „criză”, „război”, „diferend”;
- să analizeze modul de manifestare, dinamica și formele crizelor;
- să aprecieze dinamica continuumului de la pace la război;
- să deducă diferența dintre război și diferend.

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Curs teoretic *Prelegere dialogată. Conversație euristică*

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Particularitățile definirii termenilor „situație de conflict” și „conflict”, „criză”, „război” „diferend”. Tensiunile în tranziția la conflict și potențialitatea conflictului. Teoria lui Rummel cu privire la „spațiul de conflict”. Analiza etapelor de transformare a divergențelor în conflict. Factorii determinanți/elementele de etnogeneză ai/ale conflictului. Definirea clasică a conflictului. Analiza conflictului în raport cu competiția: similitudini și diferențe. Definirea conflictului internațional, esența și formele de manifestare. Particularitățile conflictului diplomatic.

Criza ca varietate a manifestării tensiunilor și conflictelor. Trăsăturile definitorii ale crizelor. Manifestarea crizelor în relațiile internaționale. Crize de securitate, crize de interese sau crize de con-

știință. Specificul crizelor politice, diplomatice, sociale, economice, financiare, militare, informaționale, tehnologice etc. Gradele de complexitate a crizelor. Dinamica situațiilor de criză. Răspunsuri utilizate la criza internațională: sancțiunile cu folosirea forței armate, sancțiuni fără folosirea forței armate, retorsiunea, represaliile, embargoul, boicotul, blocada maritimă pașnică, arbitrajul internațional, justiția internațională etc.

Delimitări conceptuale ale noțiunii de „război”. Conceptul de pace. Pacea „pozitivă” și pacea „negativă”. Conceptul de violență în conflicte. Analiza continuumului de la pace la război: pace stabilă, tensiune, pace instabilă, criză, conflict nearmat, conflict armat, război, reconstrucție, criză post-conflict, reconciliere. Analiza continuumului Czempel: continuumul de la război la pace: non-pace (uz de violență militară) – faza pace 1 (războiul rece, amenințări cu forța, înarmare, boicot) – faza pace 2 (supravegherea procesului de înarmare, coexistență, intimidare) – faza pace 3 (negocieri, dezarmare, relaxare) – faza pace 4 (cooperare, integrare).

Esența diferendului și formele diferendelor internaționale: diferențele internaționale fără criză sau război, crizele care nu conduc spre un război, crizele ca preludiu al unui război, războaiele (sau conflictele armate) etc.

Bibliografie:

1. Crăciun I. *Prevenirea conflictelor și managementul crizelor*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2006.
2. Cseke B. *Analiza complexă a conflictului: Suport de curs*. EEA, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, 2015.
3. Măgureanu V. *Sociologie politică*. București: RAO International Publishing Company, 2006.
4. Dahrendorf R. *Classes and class conflict in Industrial Society*. London, 1972.

5. International Crisis Group Report no. 2, EU Crisis Response Capability. *Institutions and Processes for Conflict Prevention and Management*, 2001.
6. Большаков А.Г., Мансуров Т.С. *Политическая конфликтология*. Казань, 2014, https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/22006/16_226_A5kl-000662.pdf.
7. Козер Л. *Функции социального конфликта*. / Социальный конфликт: современные исследования. Москва, 1996.
8. *Политическая конфликтология* / Под ред. С. Ланцовой. Москва, 2008.
9. Громова О.Н. *Конфликтология: Курс лекций*. Москва, 2001.

Tema 4. GENEZA CONFLICTELOR: CAUZE OBIECTIVE ȘI SUBIECTIVE

Unități de conținut:

1. Clasificarea surselor conflictelor în dependență de distribuirea resurselor și rolurilor
2. Clasificarea surselor conflictelor din perspectivă sistemică
3. Clasificarea surselor conflictelor din perspectiva obiectivismului și a subiectivismului

Obiective de referință:

- să identifice factorii conflictogeni în dependență de distribuirea resurselor și rolurilor;
- să analizeze principalele cauze ale conflictelor din perspectivă sistemică;
- să evalueze/diagnostifice conflictele din perspectiva naturii factorilor conflictogeni obiectivi și subiectivi;
- să prognozeze perspectivele evoluției conflictului în dependență de sursa și natura cauzei conflictului.

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Curs teoretic Prelegere dialogată. Expres-dezbatere

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Caracteristicile conflictelor după Max Shneider: existența a cel puțin doi actori/părți, deficit de poziționare și deficit al resurselor, părțile doresc să obțină profit sau câștig de cauză unul din contul celuilalt, realizarea unor scopuri/obiective incompatibile și care se exclud reciproc, tendința de a păstra controlul sau de a dobândi posibilitatea de a controla și influența/direcționa acțiunile celeilalte părți prin intermediul forței.

Cauzele raportate la redistribuirea resurselor – generate de caracterul limitat al resurselor care necesită a fi redistribuite, cauzele raportate la sursele informaționale – sursa multor conflicte este lipsa de informare; cauzele raportate la dimensiunea valorică, adică confruntările sau divergențele la nivelul principiilor pe care le enunțăm sau le contestăm; disconcordanțele la nivelul sistemului personal de convingeri, la nivelul de calificare sau generate de nivelul de studii etc.; cauzele raportate la dimensiunea structurală; cauzele behavioriste sau comunicaționale – atunci când declarațiile sau comportamentul indivizilor nu corespunde așteptărilor celor din jur; cauzele determinate de diferența de interese ale actorilor politici; cauzele determinate de diferența de valori, caracteristice statelor în proces de transformare cu un regim etatic instabil.

Cauzele determinate de identitate/valori – relația dintre cauzele obiective și subiective ale conflictului; cauze organizatorico-manageriale ale conflictelor; cauze structural-organizatorice; cauze personal-funcționale; cauze situativ-manageriale; cauze social-psihologice; cauze de natură personală.

Bibliografie:

1. Crăciun I. *Prevenirea conflictelor și managementul crizelor*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2006.
2. Cseke B. *Analiza complexă a conflictului: Suport de curs*. EEA, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, 2015.
3. Măgureanu V. *Sociologie politică*. București: RAO International Publishing Company, 2006.
4. *Политическая конфликтология* / Под ред. С. Ланцовой. Москва, 2008.
5. Громова О.Н. *Конфликтология: Курс лекций*. Москва, 2001.

6. Большаков А.Г., Мансуров Т.С. *Политическая конфликтология*. Казань, 2014. https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/22006/16_226_A5kl-000662.pdf .
7. Лобан Н.А. *Конфликтология*. Минск: Изд-во МИУ, 2008.
8. Кашапов М.М. *Теория и практика конфликтных ситуаций: Учебное пособие* / Под ред. А.В. Карпова. Москва-Ярославль, 2003.

Tema 5. ANALIZA TIPOLOGICĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A CONFLICTELOR

Unități de conținut:

1. Proprietățile conflictului
2. Clasificări ale conflictelor
3. Funcțiile distructive ale conflictelor
4. Funcțiile constructive ale conflictelor

Obiective de referință:

- să cunoască principalele proprietăți ale conflictelor;
- să clasifice conflictele în dependență de proprietățile lor;
- să analizeze particularitățile diferitelor tipuri de conflicte;
- să argumenteze avantajele și dezavantajele conflictelor în dependență de cauzele, modul de manifestare și impactul acestora asupra părților;
- să evalueze potențialul conflictogen al conflictelor în dependență de tipul și natura acestora.

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Curs teoretic Prelegere dialogată. Expres-dezbatere

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Analiza proprietăților conflictului în raport cu subiecții conflictului. Tipurile de subiecți ai conflictelor. Analiza proprietăților conflictului în raport cu mediul de manifestare, durata conflictului.

Analiza funcțiilor conflictelor în raport cu structura socială a statului, a grupului, a societății, cu tipul de regim politic etc. Funcțiile pozitive și negative ale conflictelor. Rolul și particularitățile manifestării conflictelor în societățile închise și totalitare.

Tipurile de funcții ale conflictelor:

- *funcțiile distructive în raport cu oponenții (subiecții principali), consumarea (epuizarea) resurselor proprii, distrugerea sistemului.*

lui de relații existent anterior, influență negativă asupra eficienței activității oponentilor, influență negativă asupra stării psihice a participanților, utilizarea violenței fizice sau psihice, instuționalizarea unor metode agresive de soluționare a problemelor în practica socială, generarea situațiilor de stres, creșterea probabilității manifestării unor boli, crearea imaginii negative a celuilalt – „imaginea dușmanului”, influență negativă asupra „dezvoltării” personalității;

- *funcțiile distructive ale conflictului în raport cu grupul (organizația)*, „cadrul de toleranță” față de acțiuni violente, distrugerea tradiției comunicării, influență negativă asupra relațiilor cu grupul, scăderea unității orientativ-valorice și a calității lucrului în echipă, apariția fenomenului „liderismului distructiv”, influență negativă asupra climatului sociopsihologic;
- *funcțiile constructive ale conflictului în raport cu subiecții principali*, dispariția totală sau parțială a contradicției, analiza profundă a particularităților individual-psihologice ale persoanelor, minimizarea tensiunii psihologice, creșterea calității activității individuale, creșterea autorității oponentului, autoafirmarea personalității;
- *funcțiile constructive ale conflictului în raport cu grupul*, scoaterea în evidență a problemelor nesoluționate ale grupului, activizarea vieții sociale a societății, generarea și influențarea opiniei publice, creșterea coeziunii grupului, optimizarea relațiilor interpersonale, căutarea soluțiilor productive ale problemelor etc.

Bibliografie:

1. *Politologie: Manual* (coord. V.Moșneaga, Gh.Rusnac, V.Sacovici). Chișinău: CEP USM, 2007.
2. Măgureanu V. *Sociologie politică*. București: RAO International Publishing Company, 2006.

3. Rummel R.J. *Understanding Conflict and War*: Vol.4: War, Power, Peace. <https://www.hawaii.edu/powerkills/WPP.REF.HTM>.
4. Baron R.M. *Positive effects of conflict: Insights from social cognition*. In: *Using conflict in organizations*, ed. C.K.W. De Dreu and E. Van de Vliert. London: Sage, 1997, p.177–191.
5. Анцупов А.Я., Баклановский С.В. *Конфликтология в схемах и комментариях: Учебное пособие*. 2-е изд. Питер, 2009.
6. Громова О.Н. *Конфликтология: Курс лекций*. Москва, 2000.
7. Ильин В.В. *Политология: Учебник для вузов*. Москва: Книжный дом «Университет», 1999.
8. *Политическая конфликтология: Учебное пособие* / Под ред. С. Ланцовой. Питер, 2008.

Tema 6. ANALIZA STRUCTURALĂ A CONFLICTELOR

Unități de conținut:

1. Structura triadică a conflictului
2. Structura complexă a conflictului
3. Obiectul conflictului și situația de conflict

Obiective de referință:

- să descrie diverse structuri ale conflictelor;
- să analizeze structura conflictului raportat la studii de caz;
- să argumenteze ipostazele individului în calitate de subiect al conflictului;
- să recomande 1-2 soluții cu privire la tipuri de subiecți și rolul acestora în optimizarea unui format de negocieri (în baza studiilor de caz).

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Curs teoretic *Prelegere dialogată. Expunere demonstrativă*

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Modelul triadic după Johan Galtung: contradicția, atitudinea, elemente afective, elemente cognitive, elemente conotative, comportamentul, cooperarea sau coerciția, concilierea sau ostilitatea.

Modelul triadic al lui Bernard Mayer: componenta cognitivă, efectivă și comportamentală, percepția conflictului, componenta ne-realistă și realistă a conflictului, exprimarea conflictului, satisfacerea nevoilor.

Triunghiul violenței după Johan Galtung: violența directă (fizică, verbală, psihologică, intelectuală), violența culturală, violența structurală, triunghiul păcii: nonviolența, empatia și creativitatea; structura complexă a conflictului: participanții, canalele informaționale, obiec-

tul conflictului, cauza conflictului, mediul micro și macro al conflictului, tactici și strategii etc., modelul aisbergului: nivelul obiectual, nivelul psihosocial etc.

Bibliografie:

1. Cseke B. *Analiza complexă a conflictului. Suport de curs*. EEA, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, 2015.
2. *Enciclopedie politică și militară (studii strategice și de securitate)*. / Coord. Frunzeti T., Zodian V. București: Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, 2005.
3. Măgureanu V. *Sociologie politică*. București: RAO International Publishing Company, 2006.
4. Eremia L. *Managementul conflictelor în organizații*: Teza de doctor, 2003.
5. Stoica-Constantin A., Neculau A. *Psihologia rezolvării conflictului*. București, 1998.
6. *Medierea și negocierea disputelor și conflictelor în administrația publică: Suport de curs*. Finanțat prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative din Fondul Social European, 2007, <http://www.cjd.ro/fisiere/proiecte/310715/Suport%20curs%20Medierea%20si%20negocierea%20disputeilor%20si%20conflictelor.pdf>.
7. Manolescu A., Lefter V., Deaconu Al. *Managementul resurselor umane*. București: Editura Economică, 2007.
8. Уткин Е.А. *Конфликтология. Теория и практика*. Москва, 1998.

Tema 7. ANALIZA DINAMICĂ A CONFLICTELOR

Unități de conținut:

1. Etapele de bază ale conflictelor (8 pași)
2. Dinamica conflictelor în trei niveluri
3. Stadiile continuumului de la pace la război
4. Escaladarea conflictului. Etapele escaladării după Glasl

Obiective de referință:

- să descrie principalele elemente ale dinamicii conflictelor (în etape și pe niveluri);
- să compare particularitățile etapelor și nivelurilor de evoluție a conflictelor;
- să distingă modele de gestionare, transformare a conflictelor;
- să analizeze stadiile continuumului de la pace la război în baza unor conflicte internaționale militare (case studies);
- să argumenteze esența și importanța teoriei lui Friedrich Glasl în analiza dinamicii conflictelor și gestionarea corectă a acestora;
- să aprecieze modele de situații de gestionare/transformare pozitivă a conflictelor conform celor 3 tipuri de strategii elaborate de Friedrich Glasl.

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Curs teoretic Prelegere dialogată. Conversație euristică

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Analiza clasică (de bază) a dinamicii conflictelor în 8 pași. Fazele conflictului: debutul, confruntarea, creșterea, polarizarea, extinderea, antrenarea, descreșterea, rezolvarea.

Analiza dinamicii conflictelor în baza trinivelară. Nivelurile evoluției conflictelor.

Nivelul I – faza pre-conflict sau latentă: etapa 1. Apariția situației problematice obiective, adică contradicția nu este conștientizată drept un conflict; etapa 2. Conștientizarea situației problematice obiective; etapa 3. Tentative de soluționare prin metode nonconflictuale; etapa 4. Apariția situației pre-conflict.

Nivelul II – faza conflictului propriu-zis (faza deschisă): etapa 1. Incidentul; etapa 2. Escaladarea – intensificarea bruscă a luptei dintre oponenți; etapa 3. Contrațiunea sau confruntarea balansată; etapa 4. Finalizarea conflictului – trecerea de la contrațiune la căutarea metodelor de soluționare a conflictului și încetarea conflictului.

Nivelul III – situația post-conflict (faza latentă): etapa 1. Normalizarea parțială a relațiilor; etapa 2. Normalizarea totală a relațiilor.

Analiza dinamicii conflictului în baza continuumului de la pace la război. Stadiile continuumului de la pace la război: armonia, pacea durabilă, pacea stabilă sau pacea rece, pacea instabilă sau războiul rece, criza, războiul.

Fazele escladării conflictului după Glasl: faza win-win: înăsprire, dezbateri, acțiuni; faza lose-lose: omages/coaliții, pierderea bunului renume, strategii de amenințare; faza win-lose: distrugerea limitată, distrugerea totală, împreună în abis.

Bibliografie:

1. Chifu I. *Analiză de conflict*. București: Politeia SNSPA, 2004.
2. Crăciun I. *Prevenirea conflictelor și managementul crizelor*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2006.
3. Cseke B. *Analiza complexă a conflictului: Suport de curs*. București: EEA, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, 2015.
4. *Enciclopedie politică și militară (studii strategice și de securitate)* / Coord. Frunzeti T., Zodian V. București: Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, 2005.

5. Iftode F. *Analiza conflictelor internaționale*. 2015, <https://www.scribd.com/doc/75046879/Analiza-conflictelor-internationale> .
6. Dufour J.L. *Crizele internaționale. De la Beijing (1900) la Kosovo (1999)*. București: Corint, 2002.
7. Nicolescu Gh. *Gestionarea crizelor politico-militare*. București: Top Forum, 2003.
8. Toma Gh., Postolache S., Oros I. *Managementul instabilității*. București: Editura Academiei de Înalte Studii Militare, 2003.
9. Большаков А.Г., Мансуров Т.С. *Политическая конфликтология*. Казань, 2014. https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/22006/16_226_A5kl-000662.pdf .
10. Лебедева М.М. *Политическое урегулирование конфликтов: Подходы, решения, технологии: Учебное пособие*. 2-е изд. Москва: Аспект-Пресс, 1999.

Tema 8. MANAGEMENTUL CONFLICTELOR

Unități de conținut:

1. Esența și conținutul procesului de management al conflictelor
2. Strategii și tactici de gestionare a conflictului adaptate teoriei stilurilor de comportament al oponentilor
3. Mecanisme de abordare și soluționare a conflictelor
 - reguli privind soluționarea constructivă a conflictului
 - abordarea transformativă a conflictelor

Obiective de referință:

- să explice esența și structura procesului de management al conflictului;
- să analizeze stilurile de comportament al oponentilor;
- să analizeze abordarea transformativă a conflictului;
- să aplice strategii de gestionare a conflictelor în dependență de stilurile de comportament al părților;
- să evalueze și să aplice mecanisme de abordare a conflictului.

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Curs teoretic

Prelegere interactivă cu suport vizual

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Definirea și explicarea esenței conceptelor: managementul conflictului, soluționarea conflictului, gestionarea conflictelor, prevenirea, reglementarea, transformarea conflictului.

Instrumente de gestionare și soluționare a conflictelor: instrumente politico-juridice, instrumente politico-psihologice, instrumente statale/coercitive/de forță de management al conflictelor.

Metode/abordări de analiză a managementului conflictelor: controlul, gestionarea, monitorizarea.

Modelul de manifestare a unei situații conflictuale: perspectiva pozitivă, perspectiva neutră, perspectiva negativă, experiența anterioară a relațiilor părților în conflict, atitudinea față de situație, parametrii de relaționare, componentele neformale ale comunicării, percepția oponentului, mijloace de influență.

Strategii și tactici de gestionare a conflictului adaptate teoriei stilurilor de comportament al părților. Modelul Thomas-Kilmann: evitarea, acomodarea, competiția (confruntarea), compromisul, colaborarea. Analiza modelului Thomas-Kilmann: construirea de strategii în dependență de natura conflictului, poziția adversarului și a modelului/schemei de manifestare a unei situații conflictuale.

Mecanisme de abordare și soluționare a conflictelor – forță (abordarea violentă), negociere (poziția pozitivă), intervenția terței părți.

Abordarea transformativă a conflictelor: utilizarea metodei *transced*, modelul John Paul Lederach de transformare a conflictului prin parcurgerea următoarelor etape: descoperirea, recunoașterea și structurarea în categorii, evaluarea, adaptarea, aplicarea practică. Strategii utilizate în transformarea conflictelor: strategii de tip *step by step* – *peacemaking*; strategii de tip procedural (procedural framework) – *peace building*, *peace enforcement*; strategii *end picture* – conflict termination, conflict resolution, post-conflict peacebuilding etc.

Bibliografie:

1. Crăciun I. *Prevenirea și managementul crizelor*. București, 2006.
2. Kriendler J. *NATO Crisis Management and Conflict Prevention*. În: *Conflict Prevention: Is the European Union Ready?* George C. Marshall European Center for Security Studies, 2003.
3. *Medierea și negocierea disputelor și conflictelor în administrația publică: Suport de curs*. Finanțat prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative din Fondul Social European, 2007.

4. Cseke B. *Analiza complexă a conflictului*. București: Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, 2015.
5. Vârga P., Vârga D. *Provocările managementului. Puterea și conflictul*. Timișoara, 1998.
6. Boncu Ș. *Negocierea și medierea. Perspective psihologice*. Iași: Institutul European, 2006.
7. Shapiro D. *Conflicte și comunicare: Ghid*. Fundația Soros, 1998.
8. Cornelius H. *Știința rezolvării conflictelor*. București, 1996.
9. *Политическая конфликтология* / Под ред. С. Ланцовой. Москва, 2008.

Tema 9. NEGOCIERILE – MECANISM DE SOLUȚIONARE A CONFLICTELOR

Unități de conținut:

1. Mecanisme de abordare și soluționare a conflictelor
2. Esența și particularitățile negocierilor în contextul soluționării conflictelor
3. Pregătirea și desfășurarea procesului de negocieri
4. Tehnici de negociere recomandate în soluționarea conflictelor

Obiective de referință:

- să cunoască esența și particularitățile mecanismului de negocieri;
- să compare diferite tipuri ale componentei formatului de negocieri;
- să planifice procesul de negocieri pentru gestionarea unui conflict;
- să proiecteze scenarii de negocieri;
- să simuleze procesul de derulare a negocierilor în cadrul unui conflict.

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Curs teoretic

Prelegere interactivă cu suport vizual

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Definirea și explicarea conceptelor-cheie: negociere, negociere cooperantă, competitivă, puterea de negociere.

Analiza particularităților procesului de negociere a conflictelor: faza de declanșare a negocierii, sfaturi utile pentru a atinge rezultatul de succes. Pregătirea momentelor de intrare în negociere, pregătirea procesului de negociere propriu-zis: analiza și evaluarea, diagnosticarea, informarea, identificarea intereselor și pozițiilor părților, planificarea, identificarea pașilor care urmează a fi parcurși.

Analiza greșelilor frecvente în procesul de negociere: ideile preconcepute, necunoașterea propriilor capacități și a celor ale partenerului de negociere, lipsa unei ierarhizări a intereselor, lipsa unei formulări coerente și lipsa argumentelor pline de substanță, ignorarea timpului, a factorilor psihologici, renunțarea la negocieri când se intră în impas.

Evoluția procesului de negociere a conflictelor: Etapele procesului de negociere: pre-negocierea, pregătirea negocierii, elaborarea strategiei de negociere, colaborare, compromis, conciliere, autoritate, evitare, negocierea propriu-zisă: începerea negocierii – prezentarea pozițiilor inițiale, clarificarea pozițiilor.

Încheierea negocierii: formularea acordului, formularea ofertelor finale, aplicarea acordului; tipuri de negociere, oferte operaționale: oferta inițială de deschidere (OD), expectanța (E), limita (L), limitele maxime, posibil acord, posibil eșec, acord rapid, ieșirea din blocaje, linkage, trade-off, scăderea incertitudinii, intervenția terței părți, schimbarea contextului, negocierea principială, negociere hard, negociere soft, BATNA (Best Alternative a Negotiated Agreement) etc.

Bibliografie:

1. Scott B. *Arta negocierilor*. București, 1996. <https://www.scribd.com/document/21692076/Arta-Negocierilor>
2. Beer J., Stief E. *The Mediator's Handbook*. New Society Publishers, 1997.
3. Bennet M.D., Hermann M.S.G. *The Art of Mediation*. NITA Publications, USA, 1997.
4. Chereji C., Marușca L. *Basis of Negotiation*. Cluj-Napoca: Accent, 2008.
5. Dana D. *Conflict Resolution*. Sydney: Mc Graw Hill, 2001.
6. Goodman A. *Basic Skills for the New Mediator*. Rockville: Solomon Publications, 1994.
7. Irimieș C. *Principii de management al comunicării și relațiilor publice*. Cluj-Napoca: Accent, 2012.

8. Irimieș C., Marușca, L. *Medierea conflictelor – o soluție viabilă pentru depășirea barierelor comunicaționale. Implicarea Uniunii Europene în conflictul ruso-ucrainean în timpul crizei gazelor naturale.* În: Revista Transilvană de Științe Administrative, 2009, nr.2 (24).
9. Kimsey W., McKinney B., Della Noce D. et. al. *Mediator Communication Competencies: Problem Solving and Transformative Practices.* Pearson Custom Publishing, 2005.

Tema 10. ANALIZA CONFLICTELOR POLITICE

Unități de conținut:

1. Conceptul și geneza conflictelor politice
2. Structura și actorii conflictelor politice
3. Trăsăturile conflictelor politice
4. Tipologia conflictelor politice

Obiective de referință:

- să identifice originile și esența conflictelor politice;
- să argumenteze particularitățile de manifestare a conflictelor politice și factorii care determină manifestarea conflictelor politice;
- să clasifice conflictele politice;
- să evalueze modul de manifestare a crizelor politice;
- să recomande soluții specifice de soluționare a conflictelor politice (raportând la cazuri concrete).

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Curs teoretic

Prelegere interactivă cu suport vizual

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Analiza modului de generare a conflictelor. Elemente-cheie în analiza conflictelor politice: timpul în care părțile valorizează negativ diferențele sau opozițiile dintre ele, semnificația conferită problemei, faza de acumulare a tensiunii, faza de activare-declanșare.

Particularitățile conflictelor politice. Analiza elementelor definitorii: intensitatea conflictului, durata conflictului, trăsăturile conflictelor politice, actorii conflictelor politice, clasificarea conflictelor (conflicte bipolare, multipolare, polarizate și segmentate), domeniul de manifestare a conflictelor. *Analiza conflictelor politice în dependență de aria de răspândire:* conflicte interne, externe, instituționale, extrainstituționale,

poziționale, de opoziție. *Analiza conflictelor politice în dependență de natura actorilor*: conflicte instituționale, conflicte instituționalizate, conflicte de substanță; *conflicte afective*: conflicte intrapersonale, interpersonale, organizaționale, intergrupuri, interorganizaționale. *Analiza conflictelor în dependență de intensitatea lor*: conflicte spontane, acute, cronice, latente, manifeste, conflicte de interese, conflicte de drepturi, conflicte funcționale, conflicte disfuncționale etc.

Esența și modul de manifestare a crizelor politice: crize politice externe, crize politice interne, crize guvernamentale, crize parlamentare, crize constituționale; criza legitimității, criza identității, criza participării politice, criza penetrării, criza distribuirii etc.

Bibliografie:

1. Atanasiu M. *Paradigma complexității în analiza crizelor și conflictelor contemporane*. Bucuresti: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2015.
2. Sandu I.L. *The Complexity of the Crisis and the Diversity of Conflicts*. În: Proceedings, The 10th International Conference, STRATEGIES XXI. „Technologies - Military Applications, Simulations and Resources”, November 13-14. Bucharest: „Carol I” National Defence University, 2014, p.281-292.
3. Sandu I.L. *Criza și conflictul în relațiile internaționale contemporane*. Bucuresti: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2015.
4. Chifu I. *Analiză de conflict*. București: Politeia SNSPA, 2004.
5. Crăciun I. *Prevenirea conflictelor și managementul crizelor*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2006.
6. Măgureanu V. *Sociologie politică*. București: RAO International Publishing Company, 2006.
7. *Политическая конфликтология: Учебное пособие* / Под ред. С. Ланцовой. Питер, 2008.

Tema 11. CONFLICTELE ETNOPOLITICE

Unități de conținut:

1. Esența conflictelor etnopolitice
2. Mobilizarea etnopolitică – factor de sorginte și dezvoltare a conflictelor etnopolitice
3. Particularitățile reglementării conflictelor etnopolitice

Obiective de referință:

- să cunoască particularitățile manifestării conflictelor etnopolitice;
- să analizeze principalele teorii privind mobilizarea etnică (teoria lui Horowitz, teoria lui Gurr și Harff, Brown și van Evera, Lake-Rothchild etc.);
- să evalueze teoriile mobilizării în explicarea manifestării unor conflicte etnopolitice concrete (studii de caz);
- să aplice strategiile lui Linz și Stepan în construirea statală în societățile cu clivaje etnice.

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Curs teoretic Prelegere interactivă cu suport vizual

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Esența conflictelor etnopolitice: elementele defnitorii ale conflictelor etnice – etnicitatea, polarizarea etnicității, mobilizarea etnopolitică.

Mobilizarea etnopolitică. Cauze și consecințe. Particularitățile conflictelor etnopolitice: componenta politică, natura statutară, conflicte de identități, fenomenul „tradiții culturale în concurență” în condițiile unui socium multietnic, lupta pentru moștenirea istorică, clivajele identitare, rebeliune, „infighting”, secesiune, secesionismul ca mod de manifestare a etnicității.

Teorii fundamentale privind mobilizarea etnopolitică. Teoria lui D.Horowitz în explicarea mobilizării etnice și apariția conflictelor secesioniste: rolul doctrinei de autodeterminare națională, rolul ideologiei egalitare, rolul sistemului statal. Teoriile modernizării și competiției economice. Teorii ale pluralismului cultural în explicarea apariției și amplificării conflictelor etnice.

Teoria lui T.Gurr și B.Harff privind mobilizarea etnică și apariția tendințelor separatiste în statele plurale: discriminarea, identitatea de grup, conștiința puternică a identității, sprijinul extern și cultura politică a țării, uzul de forță al guvernului, aprecierea internațională a statului respectiv. Analiza profilului subiecților generatori de conflicte etnice în statele plurale: comunitățile etnonaționaliste (etnonationalists), popoarele băștinașe (indigenous peoples), elitele acționând în numele comunităților etnice sau culturale (communal contenders), etnoclasele (ethnoclasses).

Teorii bazate pe argumente din domeniul psihologiei sociale aplicate analizei conflictelor etnice. Teoria/modelul Lake-Rothchild bazată pe elemente de insecuritate colectivă; catalizatorii fenomenului de insecuritate: activiștii etnici, antreprenorii politici, supralicitarea etnică.

Explicații structural-funcționale ale lui M.Brown și S. van Evera cu privire la conflictele etnopolitice. Rolul condițiilor structurale, politice, sociale, economice și culturale.

Rolul strategiilor de construcție națională în prevenirea conflictelor etnice. Strategiile de *nation-building* după T.Zellner: teritoriale, non-teritoriale, diferențiative, unificatoare, asimilare, echilibru etnocultural, izolare, expulzare, emigrare, autonomie teritorială, secesiune etc. Strategii incluzive și excluzive de *nation-building* după J.Linz și A.Stepan.

Strategii recomandabile în prevenirea conflictelor etnice sau în soluționarea conflictelor etnice. Modele de soluționare a conflictelor etnice. Studii de caz.

Bibliografie:

1. Rothschild J. *Ethnopolitics. A Conceptual Framework*. New York: Columbia University Press, 1981.
2. *Annual Analysis of the Global Conflict Events*, <https://www.hiik.de/en/konfliktbarometer/>
3. Levente S. *Etnopolitică: Note de curs*. Cluj-Napoca, 2016.
4. Bădescu I. *Tratat de geopolitică*. București: „Mica Valahie”, 2011.
5. Анцупов А.Я., Баклановский С.В. *Конфликтология в схемах и комментариях: Учебное пособие*. 2-е издание. Питер, 2009.
6. Большаков А.Г., Мансуров Т.С. *Политическая конфликтология*. Казань, 2014. https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/22006/16_226_A5kl-000662.pdf
7. *Политическая конфликтология: Учебное пособие* / Под ред. С. Ланцовой. Питер, 2008.

Tema 12. STUDII DE CAZ PRIVIND CONFLICTELE ETNOPOLITICE (CAZUL CONFLICTULUI GĂGĂUZ)

Unități de conținut:

1. Contextul sociopolitic și cauzele de apariție a conflictului din raioanele de sud ale Republicii Moldova (conflictul găgăuz)
2. Mobilizarea etnopolitică a găgăuzilor: cauze, particularități, consecințe
3. Crearea autonomiei teritoriale Găgăuzia: analiza statutului politico-juridic

Obiective de referință:

- să explice contextul și cauzele de apariție a conflictului din sudul Republicii Moldova;
- să identifice particularitățile mobilizării etnopolitice a găgăuzilor din Republica Moldova;
- să descrie dinamica „conflictului găgăuz”;
- să analizeze scenariul de soluționare a „conflictului găgăuz”;
- să evalueze avantajele și dezavantajele statutului juridic special al Găgăuziei.

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Curs teoretic

Prelegere interactivă cu suport vizual

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Premisele de apariție a conflictelor din sudul și estul republicii. Rolul transformărilor politice pentru procesul de instaurare și promovare a noului stat independent – Republica Moldova. Apariția conflictelor regionale în Republica Moldova. Criza sistemului socialist în Europa Centrală și de Sud-Est. Contradicția între elitele nomenclaturiste și între reprezentanții intelectualității.

Factorii politici care au influențat apariția și dinamizarea conflictului din sudul țării. Rolul mobilizării etnice și al mișcărilor naționale în declanșarea conflictelor. Apariția mișcărilor etnice și rolul „Gagauz Halkı”, „Birlik” și „Vatan” în emanciparea etnică a găgăuzilor din Republica Moldova.

Rolul factorului extern în declanșarea și evoluția conflictului. Poziția statelor-Patron (Rusia, Turcia) în declanșarea și evoluția conflictului. Particularitățile relațiilor politice dintre liderii de la Comrat și guvernarea de la Chișinău. Constituirea autonomiei teritoriale Găgăuzia (Gagauz Yeri), analiza particularităților statutului politico-juridic, lacunele și provocările statutului de autonomie; analiza „Legii cu privire la acordarea statutului juridic special al Gagauz Yeri” și a „Regulamentului Găgăuziei”.

Bibliografie:

1. Avram A. *Territorial Autonomy of the Gagauz in the Republic of Moldova: a Case Study.* În: *Minority Politics within the Europe of Regions.* Cluj, 17-20 iunie 2010. <http://kv.sapientia.ro/uploads/rendezvenyek/mineureg/eloadasok/Avram.pdf>
2. Chinn J., Roper S.D. *Territorial Autonomy in Gagauzia.* În: *Nationalities Papers*, 1998, V Lapidorth R. *Authonomy: Flexible solution to Ethnic Conflicts*, Whashington, 1997, vol.26, no.1, p.87-101.
3. Creangă I. *Curs de drept administrativ. Administrația publică locală.* Vol.II. Chișinău: Epigraf, 2005.
4. Hurst H. *Autonomie, suveranitate și autodeterminare: aplanarea drepturilor conflictuale.* București: Paideia, 1990.
5. *Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri)*, nr.344-XIII din 23.12.1994. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 1995, nr.3-4.

6. Moșneaga V., Ilașciuc D., Spinei T. *Conflictul social-politic în Moldova (analiză etnopolitologică)*. În: Moldoscopie. Chișinău: USM, 1996, Partea I, p.49-90.
7. Putină N. *Autonomia găgăuză în structura de stat a Republicii Moldova*. În: Științe Politice, Relații Internaționale și Studii de securitate. Conferință Internațională, 2012, Vol. I, Sibiu, p.73-82.
8. Putină N. *Găgăuzii din Republica Moldova: aspecte ale evoluției etnopolitice*. În: MOLDOSCOPIE, nr.2 (XLIX). Chișinău: CEP USM, 2010, p.92-106.
9. Putină N. *Rolul factorului geopolitic în constituirea autonomiei Găgăuzia (Gagauz Yeri)*. În: MOLDOSCOPIE, nr.1, (LX), 2013, p.169-183.
10. *Regulamentul Găgăuziei (Gagauz Yeri)*. În: Вести Гагаузии, 1998, № 38-41 (6561-6564).
11. Solomon C. *UTA „Gagauz Yeri”: realizări și probleme*. În: Minoritățile naționale și relații interetnice: tradiția europeană și experiența noilor democrații pentru Moldova. Vol. I. Iași, 2002, p.122-126
12. Troebst Ș. *Autonomia Găgăuziei Republicii Moldova, un exemplu de soluționare a conflictelor etnopolitice*. În: Moldova între Est și Vest. Chișinău: Captes, 2001.
13. Tulbure A., Moșneaga V. *Gagauz-Yeri – istoria și practica*. În: Statul național și societatea polietică: Moldova în anii 90. Materialele Simpozionului I moldo-german. (Chișinău, 13-18 octombrie 1996). Chișinău, 1997.
14. Țveatcov N. *Problema soluționării conflictelor politice în Republica Moldova (cazul UTA „Gagauz-Yeri” și Transnistriei)*: Teză de doctor în științe politice, 2009.
15. Ангели Ф. *Гагаузская автономия. Люди и факты (1989-2005)*. Chișinău: Universul, 2006.

Tema 13. CONFLICTELE DIN SPAȚIUL POST-SOVIETIC

Unițiți de conținut:

1. Cauzele conflictelor din spațiul post-sovietic
2. Cazul Abhaziei și al Osetiei de Sud
3. Cazul conflictului din Carabahul de Munte
4. Conflictul din Estul Ucrainei

Obiective de referință:

- să explice particularitățile și factorii determinanți în apariția conflictelor din fostele republici sovietice;
- să analizeze conflictele „înghețate” din spațiul post-sovietic;
- să evalueze strategiile de soluționare și reglementare a conflictelor din spațiul post-sovietic;
- să prognozeze evoluția conflictelor „înghețate” în contextul transformărilor politice din regiune;
- să prognozeze comportamentul subiecților conflictului din Estul Ucrainei.

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Activitate practică

Masă rotundă

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Contextul sociopolitic și internațional în apariția și evoluția conflictelor etnopolitice din fosta URSS. Particularitățile și premisele conflictelor etnopolitice din spațiul post-sovietic. Disoluția URSS. Perestroika, criza naționalităților în spațiul URSS, crearea CSI și Summitul de la Minsk.

Apariția și dinamica conflictului din Osetia de Sud. Rolul Rusiei în derularea conflictului. Relațiile ruso-georgiene. Formatul de reglementare. Analiza PIN a actorilor. Scenarii de evoluție.

Particularitățile conflictului din Abhazia. Cauzele obiective și subiective. Influența factorului extern în declanșarea și derularea conflictului. Analiza PIN a actorilor. Politica externă a Rusiei, Uniunii Europene și a SUA *versus* conflictele etnopolitice din spațiul post-sovietic.

Specificul conflictului din Carabahul de Munte. Relațiile armeano-azere. Analiza PIN a actorilor. Scenarii de evoluție.

Fenomenul conflictelor „înghețate” în spațiul post-sovietic și crearea statelor „de facto” („de facto states”).

Apariția și evoluția conflictului din Estul Ucrainei: cauze, factori, metode de reglementare, impact și perspective etc. Repercusiunile conflictului din Estul Ucrainei asupra conflictului „transnistrean”.

Bibliografie:

1. Ionescu M. *Regiunea Extinsă a Mării Negre. Delimitări teoretice și practice ale unui areal geopolitic în plină redefinire.* București: Editura Militară, 2009.
2. Popescu N. *Politica externă a Uniunii Europene și conflictele post-sovietice.* Chișinău: Cartier, 2013.
3. Cornea A. *Georgia, radiografia conflictelor „înghețate”.* În: Revista 22, Grupul pentru dialog social, <https://www.revista22.ro/georgia-brradiografia-conflictelor-inghetate----part-1-4802.html>
4. Ibrahimov R. *The Influence Level of External Factors on the Political Transformations in Azerbaijan since Independence,* http://www.academia.edu/8046558/The_Influence_Level_of_External_Factors_on_the_Political_Transformations_in_Azerbaijan_since_Independen
5. Mackinlay J., Cross P. eds. *Regional peacekeepers: The paradox of Russian pecekeeping.* United Nations University Press, Tokyo, New York, Paris, 2003.

6. Pavelescu Ş.L. *Conflicte „înghețate”, relații economice și dependențe politice. Considerații asupra componentelor acțiunii politice a Federației Ruse în spațiul „vecinătății apropiate” în anii post-război rece*, <http://www.nos.iem.ro/bitstream/handle/123456789/224/Serban%20Liviu%20Pavelescu.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
7. Velenciuc S. *Conflictul din Ucraina: între conflict intrastatal și război interstatal*. Fundația Universitară a Mării Negre, <http://fumn.eu/conflictul-din-ucraina-intre-conflict-intrastatal-si-razboi-interstatal/>
8. Аванесян А. *Абхазия и Южная Осетия в сфере геостратегических интересов России*, <https://cyberleninka.ru/article/n/abhaziya-i-yuzhnaya-osetiya-v-sfere-geostrategicheskikh-interesov-rossii>
9. Авксентьев В.А. *Этническая конфликтология*. Ставрополь, 1996.
10. Аклаев А. *Этнополитическая конфликтология: Учебное пособие*. Москва, 2005.

Tema 14. ANALIZA CONFLICTULUI TRANSNISTREAN

Unități de conținut:

1. Analiza cauzelor conflictului transnistrean. Conflictul „armat” din stânga Nistrului
2. Analiza procesului de reglementare
3. Analiza dinamicii conflictului din stânga Nistrului
4. Analiza formatului de negocieri
5. Rolul factorului extern în reglementarea conflictului

Obiective de referință:

- să explice cauzele apariției conflictului transnistrean;
- să analizeze mecanismul de reglementare a conflictului din stânga Nistrului;
- să enumere etapele conflictului transnistrean;
- să identifice lacunele procesului de reglementare a conflictului transnistrean;
- să evalueze formatul de negocieri și prestația actorilor implicați în formatul de negocieri;
- să argumenteze impactul actorilor internaționali în reglementarea conflictului.

Forme și strategii de organizare a activităților didactice:

Curs teoretic

Prelegere interactivă cu suport vizual

Termeni-cheie și conținut rezumativ:

Geneza și contextul de declanșare a conflictului din stânga Nistrului. Context general: diversitatea etnică și lingvistică a regiunii transnistrene, originile conflictului: procesul de emancipare față de centrul sovietic, mișcările de protest, escaladarea tensiunilor după adoptarea Legii cu privire la funcționarea limbilor, declararea Republicii Moldovenești Nistrene.

Cauzele și modul de manifestare a conflictului armat de pe Nistru: cauze, repercusiuni, actori.

Analiza procesului de reglementare: statutul Armatei a 14-a, Comisia Qvadrupartită, memorandumul Elțin-Snegur, principiile acordului de pace. Formarea Comisiei Unificate de Control, analiza statutului regiunii transnistrene.

Analiza formatului de negocieri. Analiza poziției actorilor Chișinău-Tiraspol, politica Uniunii Europene, Misiunea EUBAM. *Poziția României. Poziția Ucrainei:* planul „Youschenko”, redefinirea poziției după conflictul din regiunile Donbas și Donețk. *Rolul Rusiei* în crearea regiunii separatiste; rolul Rusiei în formatul de negocieri 5+2; rolul economic al Rusiei; rolul militar al Rusiei; analiza intereselor Rusiei în regiunea din stânga Nistrului; rolul Rusiei în evoluția procesului de negocieri; corelația conflictului transnistrean cu alte conflicte din zona de influență a Rusiei; rolul Transnistriei în politica rusă în raport cu conflictul din estul Ucrainei.

Riscurile și vulnerabilitățile conflictului din regiunea transnistreană. Scenarii de reglementare a conflictului din raioanele din stânga Nistrului: scenariul cel mai puțin favorabil, cel mai bun scenariu pentru Republica Moldova, cel mai preferat scenariu de către Rusia, cel mai probabil scenariu de evoluție a conflictului etc.

Bibliografie:

1. *Background Paper „The Transdnestrian Conflict în Moldova: Origins and Main Issues“*, Vienna, 10, June 1994, CSCE Conflict Prevention Centre.
2. Chirtocă N. *Analiza juridică a documentelor semnate în cadrul procesului de negocieri privind problema soluționării conflictului transnistrean*. În: Aspecte ale conflictului transnistrean. Chișinău, 2001.

3. Lazăr M.S. *The Ukrainian Crisis Seen From a Regional Perspective: Isolated Conflict or Driving Agent for Regional Security Dinamics*. În: EUROPOLITY, 2014, vol.8, no.2, p.37-61.
4. Nantoi O. *Conflictul din zona de est a Republicii Moldova – o încercare de abordare nouă*. Chișinău: IPP, 2002.
5. Roper S.D. *Regionalism in Moldova - The Case of Transnistria and Gagauzia*. În: Soviet Union: Regions in Conflict, London: Frank Cass, 2002.
6. Țăranu A. *Cauzele conflictului armat de la Nistru*. În: Caiete de istorie, 2002, nr.2, p.1-10.
7. Inayeh A., Schwarzer D., Forbrig J. ed. *Regional Repercussions of the Ukraine Crisis: Challenges for the Six Eastern Partnership Countries*. În: Europe Policy Paper, 2014, no.4.
8. Цвятков Н. *Динамика развития переговорного процесса по урегулированию приднестровского конфликта: анализ документов 1992-2002 годов*. În: MOLDOSCOPIE. (Probleme de analiză politică), 2006, nr.2 (XXXIII), p.120-132.

1.4. LUCRUL INDIVIDUAL

Esența și conținutul general

Procesul de formare a competențelor profesionale în cadrul disciplinei *Conflictologie* se axează pe un proces de instruire complex format din orele teoretice (prelegeri) și orele practice (seminare) care presupun interacțiunea nemijlocită cu studenții, precum și activitatea de studiere și cercetare individuală a studenților. Lucrul individual al studenților se realizează în afara orelor de curs, sub ghidarea profesorului titular de disciplină și reprezintă sarcini axate pe activitatea de investigare, analiză și cercetare aplicativă a unor subiecte relevante din cadrul unităților de conținut ale cursului, în baza unor strategii de realizare definite și enunțate prealabil.

Finalitatea lucrului individual constituie o etapă complementară necesară a procesului de predare-învățare care contribuie la consolidarea, dezvoltarea și testarea cunoștințelor și competențelor formate în cadrul orelor de curs, precum și la formarea, fortificarea și dezvoltarea aptitudinilor de investigare și cercetare independentă, de analiză și abordare critică, de documentare, diagnosticare, analiză, evaluare și expertiză în domeniul analizei și managementului conflictelor. Lucrul individual al studentului va fi relaționat la conținutul orelor de seminar. Îndrumarea și evaluarea lucrului individual se va realiza atât în cadrul orelor de seminar, cât și al orelor de consultații, de serviciu ale profesorului și al altor activități didactico-metodice. În același timp, în cadrul procesului de evaluare la disciplina *Conflictologie* se va ține cont de implicarea studentului în activitățile extracurriculare.

Metode și strategii de lucru individual

În procesul de predare-învățare se va ține cont de două aspecte ale activității individuale a studentului:

Primul aspect ține de activitatea individuală privind învățarea unei teme concrete: studierea notelor de curs, documentarea, realizarea unor sarcini sau situații – problemă etc.

Al doilea aspect ține de construcția unor produse, procese în mod individual sau în grup. În acest sens studenții vor elabora:

<i>Produs precognizat</i>	<i>Strategii de realizare</i>	<i>Criterii de evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>
Referat	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea succintă a sursei (autor, titlu, gen, editură, număr de pagini, structura lucrării, prefață). • Importanța și actualitatea temei abordate. • Formularea tezelor principale. • Rezumarea ideilor • Elaborarea de concluzii și recomandări personale cu privire la problema abordată. 	<ul style="list-style-type: none"> • surse relevante (minimum 7 surse bibliografice) • respectarea cerințelor tehnice • aspectul analitic (prezentarea mai multor opinii, expunerea propriilor opinii cu privire la subiectul abordat, relevanța concluziilor) • modalitatea de prezentare și argumentare a tezelor (la prezentarea orală a referatului, gradul de cunoaștere a materialului prezentat, capacitatea de a răspunde la întrebări etc.) <p>Cerințe tehnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foaie de titlu • Număr de pagini: 7-10 p. • Text cules cu Times New roman, font 14, 1,5 între rânduri, spațiul – 3 cm, 2,5 cm, 2,5 cm, 1,5 cm • Diacriticele sunt obligatorii • Referințe la subsol, după standard. 	Pe parcursul semestrului

Proiect de cercetare „Analiza de conflict” în baza case-study	<ul style="list-style-type: none"> • Proiectarea etapelor • Documentarea • Realizarea investigației conform următorilor pași: descrierea situației-problemă; analiza complexă, harta actorilor, analiza PIN, time-line etc. • Elaborarea propunerilor de scenarii alternative de rezolvare a conflictelor/ de evoluție a conflictelor • Prezentarea rezultatelor 	Față de proiect <ul style="list-style-type: none"> • actualitate • suportul bibliografic • respectarea metodologiei de cercetare • fundamentarea științifică a tezelor • relevanța concluziilor Cerințe tehnice: <ul style="list-style-type: none"> • Foaie de titlu • Număr de pagini: maximum 10-15 p. • Text cules cu Times New roman, font 14, 1,5 între rânduri, spațiul – 3 cm, 2,5 cm, 2,5 cm, 1,5 cm • Diacriticele sunt obligatorii • Referințe la subsol, după standard 	La sfârșitul semestrului
Round-table	<ul style="list-style-type: none"> • Alegerea temei generale • Determinarea sarcinilor moderatorului • Identificarea participanților și a sarcinilor acestora • Proiectarea etapelor și stabilirea agendei de lucru • Realizarea studiului bibliografic • Elaborarea cercetării individuale sau de grup • Prezentarea comunicării • Analiză, reflecții critice 	Față de raport: <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea conform criteriilor Power Point presentation sau comunicării individuale • Format electronic și pe hârtie Față de participare: Profunzimea studiului individual sau de grup <ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea critică a rezultatelor • Corectitudinea utilizării termenilor • Relevanța concluziilor • Participarea la dezbateri 	În a doua jumătate a semestrului

Notă: pe parcursul semestrului studenții vor realiza un singur proiect de lucru individual. Forma proiectului de lucru individual poate varia de la an la an, la decizia titularului cursului.

Elaborarea acestor produse se va realiza pe parcursul semestrului în conformitate cu un calendar individual.

a) Referatul este un produs cu caracter științific, un studiu de sinteză și analiză care are la bază investigarea unui subiect specific disciplinei *Conflictologie*. De regulă, el abordează subiecte originale, practice, prin intermediul căruia titularul cursului dorește să pună în atenția studenților probleme importante din cadrul obiectului de studiu al disciplinei. Referatul poate fi prezentat în cadrul activității curente, precum și în cadrul unor conferințe, mese rotunde. Realizarea unui referat reprezintă o activitate individuală de cercetare, bazată pe investigarea bibliografiei din domeniul de specialitate, de documentare și colectare a datelor, utilizând baze de date statistice naționale și internaționale, rezultatele unor cercetări sociologice, analiza blogosferei, rapoarte de analiză, monitorizare și evaluare, documente politice și acte normative etc. Toate acestea vor avea drept finalitate formarea și dezvoltarea abilităților de investigare, analiză, argumentare, gândire creativă etc.

b) Studiul de caz este o metodă de analiză comparată, care are la bază analiza în profunzime a unui subiect concret, axat pe o situație particulară și problematică. Analiza de conflict în baza studiului de caz se va axa pe un caz prototip de conflict, un caz care prin particularitățile sale de evoluție devine un model de manifestare și evaluare pentru majoritatea experților. Realizarea acestui studiu le va permite studenților să-și dezvolte capacități și competențe profunde de analiză complexă, bazată pe îmbinarea investigației teoretice și a metodelor empirice de cercetare specifice acestui domeniu (metoda time-line, PIN, harta actorilor, metoda scenariilor etc.).

c) Round-table / simularea procesului de negocieri sunt niște activități practice interactive de grup, care au la bază metoda role-

play și care presupune o pregătire prealabilă: planificarea propriu-zisă a activității, distribuirea rolurilor, identificarea PIN ale părților pentru pregătirea tezelor și argumentelor, selectarea strategiilor de lucru/negociere, procesul propriu-zis de negociere, evaluarea rezultatelor, elaborarea concluziilor și recomandărilor etc. Această activitate vine să contribuie la dezvoltarea capacităților de comunicare și argumentare, persuasiune și negociere, de elaborare a strategiilor de negociere, de gestionare a situațiilor de risc, de adaptibilitate la cerințele noi ale mediului; contribuie la dezvoltarea capacităților de comunicare eficientă și a creativității etc.

Așadar, ideea-cheie a lucrului individual constă în promovarea învățării centrate pe student în activitatea de construire individuală a cunoașterii. Drept urmare, studentul se informează, selectează, apreciază, analizează, compară, clasifică, transferă, descoperă, rezolvă, concluzionează etc. În așa mod, studentul realizează demersuri empirice, în măsura în care profesorul asigură că procesul de predare-învățare-evaluare nu se rezumă la furnizarea de informații, ci ghidează studenții să învețe și să gândească, exersându-și competențele de gândire superioară, activă, logică, analitică, critică.

Repartizarea orientativă a orelor de lucru individual în baza tematicii orelor de seminar

Nr. d/o	Unități de conținut	Nr. de ore
1.	Obiectul de studiu și conținutul disciplinei <i>Conflictologie</i>	2
2.	Izvoarele teoretice ale <i>Conflictologiei</i>	2
3.	Conceptualizarea conflictului	2
4.	Geneza conflictelor: cauze obiective și subiective	2

5.	Analiza tipologică și funcțională a conflictelor	2
6.	Analiza structurală a conflictelor	2
7.	Analiza dinamică a conflictelor	6
8.	Managementul conflictelor	4
9.	Negocierile – mecanism de soluționare a conflictelor	4
10.	Analiza conflictelor politice	2
11.	Conflictele etnopolitice	2
12.	Studii de caz privind conflictele etnopolitice	2
13.	Conflictele din spațiul post-sovietic	4
14.	Analiza conflictului transnistrean	4
	În total	38

Tematica referatelor:

1. Teoria conflictului în concepția lui Ralf Dahrendorf
2. Esența concepției lui Luis Coser privind conflictele
3. Esența diferendului și formele diferendelor internaționale
4. Analiza surselor conflictelor politice
5. Analiza efectelor pozitive sau ale transformării pozitive a conflictelor
6. Particularitățile teoriei lui Glasl în analiza dinamicii conflictelor
7. Conflictele în cadrul organizațiilor – specificul manifestării și gestionării
8. Medierea conflictelor în administrația publică
9. Statutul și rolul mediatorului în Republica Moldova
10. Strategii de construire a compromisului și consensului în politică

11. Specificul luptei politice în Republica Moldova
12. Metode de prevenire și gestionare eficientă a multiculturalismului (cazul Belgiei, cazul Elveției, cazul Spaniei etc.)
13. Statutul juridic special al autonomiei teritoriale Găgăuzia
14. Conflictele „înghețate” din spațiul post-sovietic (cazul Osetiei de Sud, cazul Abhaziei, conflictul din Nagognî-Carabah, conflictul transnistrean)
15. Conflictul din Cosovo

Tematica subiectelor pentru masa rotundă

*„Conflictelor politice din Republica Moldova:
istorie, evoluție, perspective”*

1. Geneza și cauzele (evoluția cauzelor) conflictelor din stânga Nistrului
2. Particularitățile conflictului armat din regiunea transnistreană
3. Analiza PIN a actorilor conflictului din stânga Nistrului
4. Reglementarea conflictului transnistrean
5. Influența conflictului din Estul Ucrainei asupra conflictului transnistrean
6. Particularitățile formatului de negocieri în conflictul transnistrean – scenarii posibile de evoluție
7. Specificul și dinamica relațiilor Chișinău-Tiraspol de la începutul conflictului până la moment
8. Conflictul din sudul Republicii Moldova (conflictul găgăuz): cauzele și evoluția
9. Rolul factorului extern în conflictul găgăuz
10. Crearea autonomiei teritoriale Găgăuzia – soluționarea conflictului din sudul Republicii Moldova
11. Particularitățile funcționării UTA Găgăuzia (relațiile Comrat-Chișinău)

1.5. EVALUAREA DISCIPLINEI

Strategii de evaluare

Evaluarea cunoștințelor acumulate în cadrul procesului de predare-învățare la disciplina *Conflictologie* se realizează în baza următoarelor strategii de evaluare:

- *evaluarea inițială* se realizează la începutul procesului educațional, care are ca obiectiv: diagnosticarea nivelului de pregătire la începutul predării disciplinei pentru a cunoaște potențialul de învățare al studenților, de unde să pornească și ce mai trebuie de perfecționat. Precizarea și constatarea capacităților de învățare, a abilităților necesare asimilării cunoștințelor în etapa viitoare constituie punctul de plecare în conceperea programului de instruire și o condiție esențială pentru reușita în activitatea ce urmează să se desfășoare;
- *evaluarea curentă* (evaluarea formativă) are ca obiectiv: asigurarea pregătirii sistematice și continue, pentru realizarea feedback-ului pas cu pas; nu se programează, nu se anunță din timp; învățarea zilnică este o datorie a studenților. Evaluarea curentă se realizează pe parcursul procesului educațional în cadrul cursurilor, seminarelor, activităților practice, consultațiilor. Prin evaluarea curentă profesorul va monitoriza procesul de formare a competențelor profesionale ale viitorilor specialiști. Evaluarea curentă (formativă) include și evaluarea lucrului individual, care la fel se realizează în mod sistematic pe parcursul semestrului de studii. Evaluarea curentă constată rezultatele activității de formare profesională: atât a celor realizate în sala de curs, cât și a lucrului individual;
- *evaluarea sumativă intermediară* (periodică). În semestru se organizează una-două sesiuni de evaluare sumativă periodică, repartizate proporțional pe tot parcursul, care totalizează

situația intermediară a reușitei studentului. Evaluarea sumativă are un caracter retrospectiv și presupune o comparare a rezultatelor atât cu obiectivele urmărite, cât și cu starea existentă la începutul etapei de instruire. Ea oferă date în baza cărora se poate proceda la o ameliorare viitoare a strategiilor de predare și învățare. Evaluarea sumativă intermediară se efectuează prin probe scrise;

- *evaluarea sumativă finală* (de încheiere ori de bilanț) are ca obiectiv: verificarea structurării în sisteme informaționale a capacității de sinteză privind cunoașterea întregii materii de studiu. Evaluarea finală are funcția de bilanț și de certificare și se realizează la încheierea studiului disciplinei. Formele de realizare a evaluării finale la disciplina *Conflictologie* este examenul scris.

Exemple de tehnici de evaluare

Testarea nr.1

1. Definiți conflictul din perspectiva evoluției concepțiilor despre acesta.
2. Analizați principalele teorii privind natura conflictului.
3. Aplicați teoriile clasice la explicarea conflictelor politice. Exemplificați.

MODEL DE TEST

la examenul **Conflictologie, anul II, Politologie**

**Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și
Administrative, Departamentul Științe Politice și Administrative**

Subiectul I. Esența conflictelor etnopolitice

- 1.1. Identificați particularitățile conflictului etnopolitic.
- 1.2. Analizați teoriile lui D.Horowitz, T.Gurr și B.Harf din perspectiva surselor și motivelor mobilizării etnopolitice.
- 1.3. Aplicați teoriile fundamentale privind mobilizarea etnică la explicarea apariției conflictelor etnice. Exemplificați.

Subiectul II. Dinamica conflictului

- 2.1. Caracterizați etapele de bază ale conflictului (în 8 pași).
- 2.2. Analizați etapele escaladării conflictului după F.Glasl.
- 2.3. Proiectați evoluția unui conflict după structura trinivelară în baza unui caz concret.

Modul de evaluare: nivelul 1 – max. 3 pct., nivelul 2 – max. 5 pct., nivelul 3 – max. 7 pct.

10	9	8	7	6	5	4	3	2
30-29	28-26	25-19	18-12	11-9	8-6	5-4	3-2	1-0

II. CONȚINUTUL ORELOR DE SEMINAR. REPERE METODICE ȘI BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ

Tema 1. CONSTITUIREA ȘTIINȚEI DESPRE CONFLICTE

Unități de conținut:

1. Istoria evoluției gândirii cu privire la conflicte
2. Importanța studierii conflictelor
3. Instrumentariul metodologic al *Conflictologiei*

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Determinați contextul și evoluția *Conflictologiei* ca disciplină de studiu. Identificați și caracterizați aparatul categorial al disciplinei.
2. Explicați noțiunea de *conflict* începând cu primele sale abordări teoretice, până la accepțiunile pe care le capătă în perioada contemporană. Identificați particularitățile și elementele-cheie care stau la baza definirii termenului „conflict”.
3. Analizați relația dintre *Conflictologie* și alte discipline. Stabiliți cum disciplinele conexe pot contribui la analiza și explicarea fenomenului conflictogen.
4. Analizați metodele specifice de investigare a conflictelor.
5. Argumentați utilitatea și aplicabilitatea instrumentariului metodologic de analiză a conflictelor. Exemplificați.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive: expunerea, problematizarea, strategii euristice: explicarea cauzală, explicarea consecutivă și teleologică; strategii bazate pe acțiunea de cercetare: descoperirea deductivă, descoperirea

prin analogie. Forme de organizare a activității didactice: preponderent frontală, în baza discuțiilor.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Elaborarea unei scheme-tabel care să reflecte evoluția ideilor despre conflict de-a lungul timpului, precum și particularitățile de bază ale concepțiilor.

Bibliografie:

1. Iftode F. *Analiza conflictelor internaționale*, 2015, <https://www.scribd.com/doc/75046879/Analiza-conflictelor-internationale>
2. Măgureanu V. *Sociologie politică*. București: RAO International Publishing Company, 2006.
3. *Политическая конфликтология* / Под ред. С.Ланцовой. Москва, 2008.
4. Громова О.Н. *Конфликтология: Курс лекций*. Москва, 2001.

Tema 2. IZVOARELE TEORETICE ALE CONFLICTOLOGIEI

Unități de conținut:

1. Teoriile individual-psihologice
2. Teoriile modelului conflictual al societății
3. Teoriile organizațional-sociale ale conflictului
4. Teoriile funcționale ale conflictului
5. Teoriile pozitivismului funcțional al conflictului (teoria jocului etc.)

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Explicați teoriile clasice și post-moderne ale conflictelor.
2. Comparați teoriile clasice ale conflictelor.
3. Agumentați aplicabilitatea teoriilor individual-psihologice în explicarea conflictelor.
4. Demonstrați funcționalitatea teoriilor pozitivistice ale conflictelor.
5. Evaluați aplicabilitatea teoriilor soluțiilor alternative în manifestarea conflictelor la etapa actuală.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive: expunerea, problematizarea, strategii euristice: explicarea cauzală, explicarea consecutivă și teleologică; strategii bazate pe acțiunea de cercetare: descoperirea deductivă, descoperirea prin analogie. Forme de organizare a activității didactice: lucrul în grup, elaborarea de scheme explicative.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Pregătirea de referate/ prezentări cu tematica:

- Concepția lui Ralf Dahrendorf cu privire la conflict
- Concepția lui Karl Marx și Georg Simmel cu privire la conflicte – abordare comparată

Bibliografie:

1. Măgureanu V. *Sociologie politică*. București: RAO International Publishing Company, 2006.
2. Dahrendorf R. *Classes and Class Conflict in Industrial Society*. London, 1972.
3. Козер Л. *Функции социального конфликта*. În: Социальный конфликт: современные исследования. Москва, 1996.
4. *Политическая конфликтология* / Под ред. С.Ланцовой. Москва, 2008.
5. Громова О.Н. *Конфликтология: Курс лекций*. Москва, 2001.

Tema 3. CONCEPTUALIZAREA CONFLICTULUI

Unități de conținut:

1. Situația de conflict și conflictul: analiză conceptuală
2. Noțiunea de criză și particularitățile ei
3. Războiul și diferendul

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Explicați particularitățile apariției situațiilor de conflict și degenerarea în conflict.
2. Analizați deosebirea dintre conflict și competiție.
3. Comparați conceptul de conflict și cel de criză. Analizați particularitățile și formele de manifestare a crizelor.
4. Argumentați corelația conflict-criză-diferend-război.
5. Evaluați formele de diferende internaționale. Exemplificați.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive: expunerea, problematizarea, strategii euristice: explicarea cauzală, explicarea consecutivă și teleologică; strategii bazate pe acțiunea de cercetare: descoperirea deductivă, descoperirea prin analogie. Forme de organizare a activității didactice: preponderent frontală, în baza discuțiilor.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Analiza definițiilor principalelor concepte: conflict, criză, pace, război, diferend în literatura de specialitate. Elaborarea unui test-grilă axat pe subiectele-cheie ale temei.

Bibliografie:

1. Crăciun I. *Prevenirea conflictelor și managementul crizelor*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2006.
2. Cseke B. *Analiza complexă a conflictului: Suport de curs*. EEA, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, 2015.
3. Iftode F. *Analiza conflictelor internaționale*, <https://www.scribd.com/doc/75046879/Analiza-conflictelor-internationale>

Tema 4. GENEZA CONFLICTELOR: CAUZE OBIECTIVE ȘI SUBIECTIVE

Unități de conținut:

1. Clasificarea surselor conflictelor în dependență de distribuirea resurselor și rolurilor
2. Clasificarea surselor conflictelor din perspectivă sistemică
3. Clasificarea conflictelor din perspectiva obiectivismului și a subiectivismului

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Identificați factori care stau la baza clasificării etnogenezei conflictelor.
2. Analizați sursele conflictelor în dependență de distribuirea resurselor și rolurilor.
3. Clasificați sursele conflictelor din perspectivă sistemică.
4. Clasificați sursele conflictelor din perspectiva obiectivismului și a subiectivismului
5. Aplicați metodele și instrumentele de analiză a cauzelor și factorilor determinanți ai conflictelor (fish-bone, arborele problemelor, braistormingul, analiza PIN etc.).

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive: expunerea, problematizarea, strategii euristice: explicarea prin argumentare și aplicare, discuții în grup; strategii bazate pe dezvoltarea gândirii critice. Forme de organizare a activității didactice: în baza discuțiilor.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Aplicarea metodelor de analiză „connectors and dividers” și „conflict tree” în studiul de caz al unui conflict și identificarea surselor conflictului analizat.

Bibliografie:

1. Crăciun I. *Prevenirea și managementul crizelor*. București, 2006.
2. Iftode F. *Analiza conflictelor internaționale: Note de curs*, <https://www.scribd.com/doc/75046879/Analiza-conflictelor-internationale>
3. *Analiza conflictelor internaționale și managementul integrat al crizelor: Note de curs*. 2011, <https://www.scribd.com/document/86742594/Analiza-conflictelor-internationale>
4. <http://www.allianceforpeacebuilding.org/>
5. Кашапов М.М. *Теория и практика конфликтных ситуаций: Учебное пособие* / Под ред. А.В. Карпова. Москва-Ярославль, 2003.

Tema 5. ANALIZA TIPOLOGICĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A CONFLICTELOR

Unități de conținut:

1. Proprietățile conflictului
2. Clasificări ale conflictelor
3. Funcțiile distructive ale conflictelor
4. Funcțiile constructive ale conflictelor

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Explicați principalele proprietăți ale conflictelor.
2. Analizați diferite tipologii ale conflictelor. Exemplificați.
3. Analizați și argumentați impactul distructiv al conflictelor în raport cu oponenții și în raport cu organizația/instituția.
4. Demonstrați manifestarea funcțiilor pozitive ale conflictelor. Exemplificați.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive: expunerea, argumentarea; strategii euristice: explicarea cauzală, explicarea consecutivă. Forme de organizare a activității didactice: lucrul în echipă.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Analiza efectelor pozitive ale conflictelor sau ale transformării pozitive a conflictelor în baza unor studii de caz (conflicte în cadrul organizațiilor, conflicte interpersonale, conflicte sociale, conflicte politice).

Bibliografie:

1. Crăciun I. *Prevenirea și managementul crizelor*. București, 2006.
2. Iftode F. *Analiza conflictelor internationale: Note de curs*, <https://www.scribd.com/doc/75046879/Analiza-conflictelor-internationale>
3. *Analiza conflictelor internaționale și managementul integrat al crizelor: Note de curs*. 2011, <https://www.scribd.com/document/86742594/Analiza-conflictelor-internationale>
4. <http://www.allianceforpeacebuilding.org/>
5. Werner C.T., Visagie H.J. *The Causes of Conflict in Public and Private Sector Organizations in South Africa*, http://www.fm-kp.si/zalozba/issn/1581-6311/6_373-401.pdf
6. Annual analysis of the global conflict events, <https://www.hiik.de/en/konfliktbarometer/>.

Tema 6. ANALIZA STRUCTURALĂ A CONFLICTELOR

Unități de conținut:

1. Structura triadică a conflictului
2. Structura complexă a conflictului
3. Obiectul conflictului și situația de conflict

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Explicați structura triadică a conflictului după Mayer și Galtung.
2. Analizați structura de tip aisberg a conflictului.
3. Aplicați metoda PIN (Poziții Interese Nevoi) în analiza structurii conflictului.
4. Evaluați modelul de analiză a conflictelor după „triunghiul violenței și păcii” după Galtung. Utilizați diagrama Venn în analiza „triunghiului violenței și păcii”.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive: descrierea subiectelor; strategii euristice: discuții și dezbateri colective și dialog argumentativ. Forme de organizare a activității didactice: în baza discuțiilor și lucrului în echipă.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Elaborarea „curbei conflictului” în baza unui studiu de caz. Studiu independent în baza documentării prealabile.

Bibliografie:

1. Cseke B. *Analiza complexă a conflictului: Suport de curs*. EEA, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, 2015.

2. Mitchell C.R. *The structure of international conflict*. London, 1998.
3. Galtung I. *Theories of conflict*, https://www.transcend.org/files/Galtung_Book_Theories_Of_Conflict_single.pdf
4. Galtung I. *A mini-theorie of peace*. http://www.oldsite.transnational.org/Resources_Treasures/2007/Galtung_MiniTheory.html

Tema 7. ANALIZA DINAMICĂ A CONFLICTELOR

Unități de conținut:

1. Etapele de bază ale conflictelor (8 pași)
2. Dinamica conflictelor în trei niveluri
3. Stadiile continuumului de la pace la război
4. Escaladarea conflictului. Etapele după Glasl

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Explicați etapele de bază ale conflictelor în 8 pași.
2. Analizați modul de manifestare a conflictelor în baza celor trei niveluri.
3. Analizați și exemplificați evoluția continuumului extins de la armonie la război (aplicabil în analiza dinamicii conflictelor internaționale).
4. Argumentați modul în care are loc escaladarea conflictelor în baza schemei lui Glasl.
5. Modelați situații de gestionare/transformare pozitivă a conflictelor conform celor 3 tipuri de strategii elaborate de Glasl.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Elaborarea aplicativă – aplicarea unei metode de analiză a conflictelor axată pe evoluția conflictelor. Fiecare student face un case-study de analiză dinamică a conflictelor; elaborează curba conflictului utilizând una dintre formulele de dinamică (8 pași, trinivelară, continuumul pace-război sau schema lui Glasl).

Strategii și sarcini de lucru individual:

Analiza literaturii cu privire la dinamica conflictelor. Studiu aprofundat al dinamicii conflictelor după modelul lui Glasl sau continuumul de la armonie la război în baza unui conflict internațional.

Bibliografie:

1. Cseke B. *Analiza complexă a conflictului: Suport de curs*. EEA, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, 2015.
2. Iftode F. *Analiza conflictelor internaționale*, <https://www.scribd.com/doc/75046879/Analiza-conflictelor-internationale>
3. Nicolescu Gh. *Gestionarea crizelor politico-militare*. București: Top Forum, 2003.
4. *Glasl's nine steps model of conflict. Escalation*, <https://www.mediate.com/articles/jordan.cfm>
5. *Glasl theory*, <https://www.youtube.com/watch?v=ObjOwPBxYgA>

Tema 8. MANAGEMENTUL CONFLICTELOR

Unități de conținut:

1. Esența și conținutul procesului de „management al conflictelor”
2. Strategii și tactici de gestionare a conflictului adaptate teoriei stilurilor de comportament al oponentilor
3. Mecanisme de abordare și de soluționare a conflictelor:
 - reguli privind soluționarea conflictelor
 - abordarea transformativă a conflictelor

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Explicați esența și conținutul procesului de „management al conflictelor”.
2. Analizați strategii și tactici de gestionare a conflictului adaptate teoriei stilurilor de comportament al oponentilor.
3. Analizați mecanisme de abordare și de soluționare a conflictelor.
4. Argumentați regulile privind soluționarea constructivă a conflictului.
5. Aplicați modelul abordării transformative a conflictelor.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive: expunerea, argumentarea; strategii euristice: explicarea cauzală, explicarea consecutivă. Forme de organizare a activității didactice: lucrul în echipă.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Pregătirea de comunicări axate pe următoarele subiecte:

Medierea conflictelor în administrația publică

Statutul și rolul mediatorului în Republica Moldova

Strategii de construire a compromisului și consensului în politică

Bibliografie:

1. *Medierea și negocierea disputelor și conflictelor în administrația publică: Suport de curs*. Finanțat prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative din Fondul Social European, 2007.
2. Kriendler J. *NATO Crisis Management and Conflict Prevention*. În: „Conflict Prevention: Is the European Union Ready?”. G.C. Marshall European Center for Security Studies, 2003.
3. Boncu Ș. *Negocierea și medierea. Perspective psihologice*. Iași: Institutul European, 2006.
4. Cornelius H. *Știința rezolvării conflictelor*. București: Shoshana Faire, 1996.

Tema 9. NEGOCIERILE – MECANISM DE SOLUȚIONARE A CONFLICTELOR

Unități de conținut:

1. Mecanisme de abordare și de soluționare a conflictelor
2. Esența și particularitățile negocierilor în contextul soluționării conflictelor
3. Pregătirea și desfășurarea procesului de negocieri
4. Tehnici de negociere recomandate în soluționarea conflictelor

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Explicați esența și particularitățile mecanismului de negocieri.
2. Comparați diferite tipuri ale componenteii formatului de negocieri.
3. Proiectați scenarii de negocieri în baza unui studiu de caz.
4. Simulați procesul de derulare a negocierilor în cadrul unui conflict.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Elaborarea aplicativă: simularea procesului de negocieri

Strategii și sarcini de lucru individual:

Pregătirea agendei de lucru pentru realizarea simulării procesului de negocieri pentru un studiu de caz de conflict. Repartizarea rolurilor și sarcinilor.

Bibliografie:

1. Boncu Ș. *Negocierea și medierea. Perspective psihologice*. Iași: Institutul European, 2006

2. Lupu C. *Teoria și practica negocierilor: Suport de curs*. http://usem.md/uploads/files/Note_de_curs_drept_ciclul_1/098_-_Teoria_si_practica_negocierilor.pdf
3. Scott B. *Arta negocierilor*. București, 1996. <https://www.scribd.com/document/21692076/Arta-Negocierilor>
4. Beer J.E., Stief E. *The Mediator's Handbook*. New Society Publishers, 1997.
5. Chereji C.R., Marușca L. *Basis of Negotiation*. Cluj-Napoca: Accent, 2008.

Tema 10. ANALIZA CONFLICTELOR POLITICE

Unități de conținut:

1. Conceptul și geneza conflictelor politice
2. Particularitățile conflictelor politice
3. Tipologia conflictelor politice
4. Esența și modul de manifestare a crizelor politice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Identificați originile și esența conflictelor politice.
2. Caracterizați limitele și mediul de desfășurare a conflictelor politice.
3. Argumentați particularitățile de manifestare a conflictelor politice și factorii care determină manifestarea conflictelor politice.
4. Proiectați soluții specifice de soluționare a conflictelor politice.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive: expunerea, argumentarea; strategii euristice: explicarea cauzală, explicarea consecutivă. Forme de organizare a activității didactice: lucrul în echipă.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Analiza conflictelor politice în Republica Moldova axată pe următoarele subiecte:

- Particularitățile luptei politice între putere și opoziție în Republica Moldova
- Criza politică din Republica Moldova: cauze și consecințe
- Potențialul protestatar al societății moldovenești – dimensiunile conflictuale ale relației putere politică-societate

- Construirea compromisului și consensului politic în Republica Moldova: între mit și realitate.

Bibliografie:

1. Atanasiu M. *Paradigma complexității în analiza crizelor și conflictelor contemporane*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2015.
2. Sandu I.L. *Criza și conflictul în relațiile internaționale contemporane*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2015.
3. Chifu I. *Analiză de conflict*. București: Politeia SNSPA, 2004.
4. Crăciun I. *Prevenirea conflictelor și managementul crizelor*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2006.
5. Măgureanu V. *Sociologie politică*. București: RAO International Publishing Company, 2006.
6. *Политическая конфликтология: Учебное пособие* / Под ред. С. Ланцовой. Питер, 2008.

Tema 11. CONFLICTELE ETNOPOLITICE

Unități de conținut:

1. Esența conflictelor etnopolitice
2. Mobilizarea etnopolitică – factor de sorginte și dezvoltare a conflictelor etnopolitice: teorii fundamentale de analiză a fenomenului mobilizării etnopolitice
3. Particularitățile reglementării conflictelor etnopolitice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Explicați particularitățile manifestării conflictelor etnopolitice.
1. Analizați principalele teorii privind mobilizarea etnică (teoria lui Horowitz, teoriile lui Gurr și Harff, Brown și van Evera, Lake-Rothchild etc.).
2. Analizați particularitățile reglementării conflictelor etnice.
3. Aplicați teoriile mobilizării în explicarea manifestării unor conflicte etnopolitice concrete (studii de caz).
4. Argumentați utilitatea strategiilor lui Linz și Stepan în construirea statală în societățile cu clivaje etnice.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Elaborarea aplicativă: formularea și aplicarea unor metode de analiză a conflictelor în baza studiului de caz.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Studiul aprofundat și analiza specificului distribuirii puterii (power sharing) în statele cu societăți multietnice ca metode de prevenire și gestionare eficientă a multiculturalismului (cazul Belgiei, Elveției, Spaniei etc.)

Bibliografie:

1. Rothschild J. *Ethnopolitics. A Conceptual Framework*. New York: Columbia University Press, 1981.
2. *Annual Analysis of the Global Conflict Events*, <https://www.hiik.de/en/konfliktbarometer/>
3. Salat L. *Etnopolitică: Note de curs*. Cluj-Napoca, 2016.
4. Bădescu I. *Tratat de geopolitică*. București: Mica Valahie, 2011.
5. *Политическая конфликтология: Учебное пособие* / Под ред. С. Ланцовой. Питер, 2008.
6. Авксентьев В.А. *Этническая конфликтология*. Ставрополь, 1996.
7. Аклаев А. *Этнополитическая конфликтология: Учебное пособие*. Москва, 2005.

Tema 12. STUDII DE CAZ PRIVIND CONFLICTELE ETNOPOLITICE

Unități de conținut:

1. Contextul sociopolitic și cauzele de apariție a conflictului din raioanele de sud ale Republicii Moldova (conflictul găgăuz)
2. Mobilizarea etnopolitică a găgăuzilor: cauze, particularități, consecințe
3. Crearea autonomiei Găgăuzia: analiza statutului politico-juridic

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Descrieți contextul, particularitățile și dinamica conflictului din sudul Republicii Moldova.
2. Comentați particularitățile constituirii autonomiei Găgăuzia (Gagauz Yeri).
3. Analizați și evaluați scenariul utilizat în soluționarea conflictului găgăuz.
4. Argumentați care sunt avantajele și dezavantajele statutului autonomiei Găgăuzia (utilizați analiza SWOT).

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Elaborarea aplicativă: formularea și aplicarea unor metode de analiză a conflictelor în baza studiului de caz.

Analiza documentelor și a cadrului normativ de constituire a autonomiei Găgăuzia (Gagauz Yeri).

Strategii și sarcini de lucru individual: analiza case-study

- *Conflictul din Kosovo*
- *Conflictele cu suport etnic din spațiul UE*

Bibliografie:

1. Legea cu privire la statutul juridic special al autonomiei Găgăuzia (Gagauz Yeri), 1994, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=311656>
2. Regulamentul Găgăuziei (Gagauz Yeri), <http://www.e-democracy.md/files/elections/gagauzia2006/regulations-gagauzia-ro.pdf>
3. Putină N. *UTA Găgăuzia în contextul procesului politic din Republica Moldova: general și particular*: Teză de doctor, 2012.

Tema 13. CONFLICTELE DIN SPAȚIUL POST-SOVIETIC

Unități de conținut:

1. Cauzele conflictelor din spațiul post-sovietic
2. Cazul Abhaziei și al Osetiei de Sud
3. Cazul conflictului din Carabahul de Munte
4. Conflictul din Estul Ucrainei

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Descrieți particularitățile și factorii determinanți în apariția conflictelor din fostele republici sovietice.
2. Realizați analiza comparată a conflictelor „înghețate” din spațiul post-sovietic.
3. Evaluați strategiile de soluționare și reglementare aplicate pentru conflictele din spațiul post-sovietic.
4. Prognozați evoluția conflictelor „înghețate” în contextul transformărilor politice din regiune.
5. Prognozați comportamentul subiecților conflictului din Estul Ucrainei.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Elaborarea aplicativă: formularea și aplicarea unor metode de analiză a conflictelor în baza studiului de caz.

Analiza comparată a conflictelor „înghețate” din spațiul post-sovietic. Elaborarea „tabelului de adevăr” în baza studiului comparat.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Analiza case-study:

- Cazul Abhaziei și al Osetiei de Sud

- Cazul conflictului din Carabahul de Munte
- Conflictul din Estul Ucrainei

Bibliografie:

1. Velenciuc S. *Conflictul din Ucraina: între conflict intrastatal și război interstatal*. Fundația Universitară a Mării Negre, <http://fumn.eu/conflictul-din-ucraina-intre-conflict-intrastatal-si-razboi-interstatal/>
2. Аванесян А. *Абхазия и Южная Осетия в сфере геостратегических интересов России*, <https://cyberleninka.ru/article/n/abhaziya-i-yuzhnaya-osetiya-v-sfere-geostrategicheskikh-interesov-rossii>
3. Авксентьев В.А. *Этническая конфликтология*. Ставрополь, 1996.
4. Аклаев А. *Этнополитическая конфликтология: Учебное пособие*. Москва, 2005.

Tema 14. ANALIZA CONFLICTULUI TRANSNISTREAN

Unități de conținut:

1. Analiza cauzelor conflictului transnistrean. Conflictul „armat”
2. Analiza procesului de reglementare
3. Analiza formatului de negocieri
4. Rolul factorului extern în reglementarea conflictului

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Reproduceți conceptul de reglementare și enumerați etapele conflictului transnistrean.
2. Analizați specificul procesului de reglementare a conflictului transnistrean.
3. Argumentați lacunele procesului de reglementare a conflictului transnistrean.
4. Evaluați formatul de negocieri și prestația actorilor implicați în formatul de negocieri.
5. Analizați dinamica cauzelor conflictului transnistrean.
6. Analizați și argumentați rolul factorului extern în reglementarea conflictului.
7. Elaborați scenarii de evoluție a reglementării conflictului din stânga Nistrului.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive: expunerea, argumentarea; strategii euristice: explicarea cauzală, explicarea consecutivă. Forme de organizare a activității didactice: masă rotundă, dezbateri.

Strategii și sarcini de lucru individual: Content-analiza documentelor de referință cu privire la statutul și reglementarea propriu-

zisă a conflictului. Documentarea cu privire la planurile de reglementare a conflictului din stânga Nistrului („Memorandumul Kozak”, Planul Iușcenko, „Strategia 3D”).

Bibliografie:

1. Chirtocă N. *Analiza juridică a documentelor semnate în cadrul procesului de negocieri privind problema soluționării conflictului transnistrean*. În: Aspecte ale conflictului transnistrean. Chișinău, 2001.
2. Nantoi O. *Conflictul din zona de est a Republicii Moldova - o încercare de abordare nouă*. Chișinău: IPP, 2002.
3. Roper S.D. *Regionalism in Moldova - The Case of Transnistria and Gagauzia*. În: Soviet Union: Regions in Conflict. London: Frank Cass, 2002.
4. Țăranu A. *Cauzele conflictului armat de la Nistru*. În: Caiete de istorie, 2002, nr.2, p.1-10.
5. Inayeh A., Schwarzer D., Forbrig J. *Regional Repercussions of the Ukraine Crisis: Challenges for the Six Eastern Partnership Countries*. În: Europe Policy Paper, 2014, no.4.
6. Цвятков Н. *Динамика развития переговорного процесса по урегулированию приднестровского конфликта: анализ документов 1992-2002 годов*. În: MOLDOSCOPIE. (Probleme de analiză politică), 2006, nr.2 (XXXIII), p.120-132.

III. SUBIECTE PENTRU EVALUAREA FINALĂ

1. Istoria evoluției gândirii cu privire la „conflicte”
2. Definierea obiectului de studiu și a funcțiilor *Conflictologiei* drept disciplină de studiu
3. Instrumentariul metodologic al *Conflictologiei*
4. Teoriile individual-psihologice ale conflictului
5. Teoriile modelului conflictual al societății
6. Teoriile organizațional-sociale ale conflictului
7. Teoriile funcționale ale conflictului
8. Teoriile pozitivismului funcțional al conflictului
9. Teoriile soluțiilor alterantive de reglare a conflictelor (teoria jocului etc.)
10. Situația de conflict și conflictul: analiză conceptuală
11. Noțiunea de criză și particularitățile ei
12. Războiul și diferendul
13. Clasificarea surselor conflictelor în dependență de distribuirea resurselor și rolurilor
14. Clasificarea surselor conflictelor din perspectivă sistemică
15. Clasificarea surselor conflictelor din perspectiva obiectivismului și a subiectivismului
16. Proprietățile conflictului
17. Clasificări ale conflictelor
18. Funcțiile distriective ale conflictelor
19. Funcțiile constructive ale conflictelor
20. Structura triadică a conflictului
21. Structura complexă a conflictului
22. Obiectul conflictului și situația de conflict
23. Subiecții conflictului
24. Etapele de bază ale conflictelor (8 pași)
25. Dinamica conflictelor în trei niveluri
26. Stadiile continuumului de la pace la război

27. Escaladarea conflictului. Etapele escaladării după Glasl
28. Esența și conținutul procesului de „management al conflictelor”
29. Strategii și tactici de gestionare a conflictului adaptate teoriei stilurilor de comportament al oponentilor
30. Mecanisme de abordare și soluționare a conflictelor
31. Esența și particularitățile negocierilor în contextul soluționării conflictelor
32. Tehnici de negociere recomandate în soluționarea conflictelor
33. Conceptul și geneza conflictelor politice
34. Structura și actorii conflictelor politice
35. Trăsăturile conflictelor politice
36. Tipologia conflictelor politice
37. Esența conflictelor etnopolitice
38. Mobilizarea etnopolitică – factor de sorginte și dezvoltare a conflictelor etnopolitice
39. Particularitățile reglementării conflictelor etnopolitice
40. Conflictul găgăuz. Autonomia teritorială ca formulă de soluționare a conflictelor etnopolitice
41. Conflictul din Kosovo
42. Conflictele cu suport etnic din spațiul UE
43. Cauzele conflictelor din spațiul post-sovietic
44. Cazul Abhaziei și al Osetiei de Sud
45. Cazul conflictului din Carabahul de Munte
46. Conflictul din Estul Ucrainei
47. Analiza cauzelor conflictului transnistrean
48. Analiza procesului de reglementare a conflictului transnistrean
49. Analiza dinamicii conflictului din stânga Nistrului
50. Analiza formatului de negocieri 5+2

IV. TEMATICA ORIENTATIVĂ A TEZELOR DE LICENȚĂ

1. Evoluția vieții politice în Republica Moldova – între conflict și consens
2. Conflictele „înhețate” din spațiul post-sovietic – analiză comparată
3. Rolul factorului geopolitic în reglementarea conflictelor „înghețate” din spațiul post-sovietic
4. Relația putere-opoziție în Republica Moldova – între conflict și compromis
5. Perspectivele evoluției conflictului transnistrean în contextul crizei ucrainene
6. Managementul conflictelor în organizații: studiu de caz
7. Fenomenul separatismului în statele Uniunii Europene: origini și impact
8. Rolul organizațiilor internaționale în reglementarea conflictelor și construirea păcii
9. Conflictul din Estul Ucrainei: perspectivele reglementării
10. Fenomenul terorismului și impactul asupra securității internaționale
11. Rolul comunității internaționale în funcționarea statelor „de facto” („de facto states”).
12. Distribuția puterii (power sharing) în statele plurale: bune practici pentru prevenirea conflictelor etnice.

BIBLIOGRAFIE

a) obligatorie:

1. Scott B. *Arta negocierilor*. București, 1996, <https://www.scribd.com/document/21692076/Arta-Negocierilor>
2. Boncu Ș. *Negocierea și medierea. Perspective psihologice*. Iași: Institutul European, 2006.
3. Chifu I. *Analiză de conflict*. București: Politeia SNSPA, 2004.
4. Crăciun I. *Prevenirea conflictelor și managementul crizelor*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2006.
5. Cseke B. *Analiza complexă a conflictului: Suport de curs*. EEA, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, 2015.
6. Cornelius H. *Știința rezolvării conflictelor*. București: Shoshana Faire, 1996.
7. Iftode F. *Analiza conflictelor interanaționale*. 2015, <https://www.scribd.com/doc/75046879/Analiza-conflictelor-internationale>
8. Salat L. *Etnopolitică: Note de curs*. Cluj-Napoca, 2016.
9. Măgureanu V. *Sociologie politică*. București: RAO International Publishing Company, 2006.
10. Nantoi O. *Conflictul din zona de est a Republicii Moldova – o încercare de abordare nouă*. Chișinău: IPP, 2002.
11. Nicolescu Gh. *Gestionarea crizelor politico-militare*. București: Top Forum, 2003.
12. Popescu N. *Politica externă a Uniunii Europene și conflictele post-sovietice*. Chișinău: Cartier, 2013.
13. Авксентьев В.А. *Этническая конфликтология*. Ставрополь, 1996.
14. Аклаев А. *Этнополитическая конфликтология: Учебное пособие*. Москва, 2005.

15. Анцупов А.Я., Баклановский С.В. *Конфликтология в схемах и комментариях: Учебное пособие*. 2-е издание. Питер, 2009.
16. Громова О.Н. *Конфликтология: Курс лекций*. Москва, 2000.
17. Ильин В.В. *Политология: Учебник для вузов*. Москва: Книжный дом «Университет», 1999.
18. Кашапов М.М. *Теория и практика конфликтных ситуаций: Учебное пособие* / Под ред. А.В. Карпова. Москва-Ярославль, 2003.
19. Козер Л. *Функции социального конфликта*. În: Социальный конфликт: современные исследования. Москва, 1996.
20. Лебедева М.М. *Политическое урегулирование конфликтов: Подходы, решения, технологии: Учебное пособие*. 2-е издание. Москва: Аспект-Пресс, 1999.
21. Лобан Н. А. *Конфликтология*. Минск: МИУ, 2008.
22. Большаков А.Г., Мансуров Т.С. *Политическая конфликтология*. Казань, 2014.
23. *Политическая конфликтология: Учебное пособие* / Под ред. С. Ланцовой. Питер, 2008

b) recomandată:

1. Atanasiu M. *Paradigma complexității în analiza crizelor și conflictelor contemporane*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2015.
2. Avram A. *Territorial Autonomy of the Gagauz in the Republic of Moldova: a Case Study*. În: Minority Politics within the Europe of Regions. Cluj, 17-20 iunie 2010. <http://kv.sapientia.ro/uploads/rendezvenyek/mineureg/eloadasok/Avram.pdf>
3. Background Paper „*The Transdnestrian Conflict în Moldova: Origins and Main Issues*“, Vienna, 10, June 1994, CSCE Conflict Prevention Centre.

4. Bădescu I. *Tratat de geopolitică*. București: Mica Valahie, 2011.
5. Beer J.E., Stief E. *The Mediator's Handbook*. New Society Publishers, 1997.
6. Bennet M.D., Hermann M.S. *The Art of Mediation*. NITA Publications, USA 1997.
7. Chereji C.R., Marușca L. *Basis of Negotiation*. Cluj-Napoca: Accent, 2008.
8. Chinn J., Roper S.D. *Teritorial Autonomy in Gagauzia*. În: Nationalities Papers, 1998.
9. Chirtocă N. *Analiza juridică a documentelor semnate în cadrul procesului de negocieri privind problema soluționării conflictului transnistrean*. În: Aspecte ale conflictului transnistrean. Chișinău, 2001.
10. Cornea A. *Georgia, radiografia „conflictelor înghețate”*. În: Revista 22, Grupul pentru dialog social, <https://www.revista22.ro/georgia-brradiografia-conflictelor-inghetate----part-1-4802.html>
11. Creangă I. *Curs de drept administrativ. Administrația publică locală*. Vol.II. Chișinău: Epigraf, 2005.
12. Dahrendorf R. *Classes and Class Conflict in Industrial Society*. London, 1972.
13. Daniel D. *Conflict Resolution*. Sydney: Mc Graw Hill, 2001.
14. Deutsch M., Coleman P. *The Handbook of Conflict Resolution. Theory and Practice*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers, 2000.
15. Dufour J.L. *Crizele internaționale. De la Beijing (1900) la Kosovo (1999)*. București: Corint, 2002.
16. *Enciclopedie politică și militară (studii strategice și de securitate)* / Coord. Frunzeti T., Zodian V. București: Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, 2005.
17. Eremia L. *Managementul conflictelor în organizații: Teza de doctor*, 2003.

18. Goodman A.H. *Basic Skills for the New Mediator*. Rockville: Solomon Publications, 1994.
19. Hurst H. *Autonomie, suveranitate și autodeterminare: aplanarea drepturilor conflictuale*. București: Paideia, 1990.
20. Ibrahimov R. *The Influence Level of External Factors on the Political Transformations in Azerbaijan since Independence*. http://www.academia.edu/8046558/The_Influence_Level_of_External_Factors_on_the_Political_Transformations_in_Azerbaijan_since_Independence
21. Inayeh A., Schwarzer D., Forbrig J. *Regional Repercussions of the Ukraine Crisis: Challenges for the Six Eastern Partnership Countries*. În: Europe Policy Paper, 2014, no.4.
22. Ionescu M.E. *Regiunea Extinsă a Mării Negre. Delimitări teoretice și practice ale unui areal geopolitic în plină redefinire*. București: Editura Militară, 2009.
23. Irimeș C. *Principii de management al comunicării și relațiilor publice*. Cluj-Napoca: Accent, 2012.
24. Irimeș C., Marușca L. *Medierea conflictelor – o soluție viabilă pentru depășirea barierelor comunicaționale. Implicarea Uniunii Europene în conflictul ruso-ucrainean în timpul crizei gazelor naturale*. În: Revista Transilvană de Științe Administrative, 2009, nr.2 (24).
25. Kimsey W.D., McKinney B.C. et. al. *Mediator Communication Competencies: Problem Solving and Transformative Practices*. Pearson Custom Publishing, 2005.
26. Kriendler J. *NATO Crisis Management and Conflict Prevention*. În: Conflict Prevention: Is the European Union Ready?, George C. Marshall European Center for Security Studies, 2003.
27. Lapidorth R. *Autonomy: Flexible solution to Ethnic Conflicts*. Whashington, 1997, vol.26, no.1, p.87-101.
28. Lazăr M.S. *The Ukrainian Crisis Seen From a Regional Perspective: Isolated Conflict or Driving Agent for Regional*

- Security Dinamics*. În: EUROPOLITY, 2014, vol.8, no.2, p.37-61.
29. Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), nr.344-XIII din 23.12.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.3-4.
 30. Mackinlay J., Cross P. eds. *Regional peacekeepers: The paradox of Russian pecekeeping*. United Nations University Press, Tokyo, New York, Paris, 2003.
 31. Manolescu A., Lefter V., Deaconu A. *Managementul resurselor umane*. București: Editura Economică, 2007.
 32. *Medierea și negocierea disputelor și conflictelor în administrația publică: Suport de curs*. Finanțat prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative din Fondul Social European, 2007. <http://www.cjd.ro/fisiere/proiecte/310715/Suport%20curs%20Medierea%20si%20negocierea%20disputelor%20si%20conflictelor.pdf>
 33. Moșneaga V., Ilașciuc D., Spinei T. *Conflictul social-politic în Moldova (analiză etnopolitologică)*. În: Moldoscopie. Chișinău: USM, 1996, Partea I, p.49-90.
 34. Nantoi O. *Conflictul din zona de est a Republicii Moldova – o încercare de abordare nouă*. Chișinău: IPP, 2002.
 35. Pavelescu Ș.L. *Conflicte „înghețate”, relații economice și dependențe politice. Considerații asupra componentelor acțiunii politice a Federației Ruse în spațiul „vecinătății apropiate” în anii post-război rece*. <http://www.nos.iem.ro/bitstream/handle/123456789/224/Serban%20Liviu%20Pavelescu.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
 36. *Politologie: Manual* (coord. V. Moșneaga, Gh. Rusnac, V. Sacovic). Chișinău: CEP USM, 2007.
 37. Putină N. *Autonomia găgăuză în structura de stat a Republicii Moldova*. În: Științe Politice, Relații Internaționale și Studii de securitate. Conferință Internațională, Sibiu, 2012, vol. I, p.73-82.

38. Putină N. *Găgăuzii din Republica Moldova: aspecte ale evoluției etnopolitice*. În: MOLDOSCOPIE, 2010, nr.2 (XLIX), p.92-106.
39. Putină N. *Rolul factorului geopolitic în constituirea autonomiei Găgăuzia (Gagauz Yeri)*. În: MOLDOSCOPIE, 2013, nr.1, (LX), p.169-183.
40. Putină N. *UTA Găgăuzia în contextul procesului politic în Republica Moldova: general și particular: Teza de doctor*, 2012.
41. Regulamentul Găgăuziei (Gagauz Yeri), În: Вестн Гагаузии, 1998, № 38-41 (6561-6564). <http://www.e-democracy.md/files/elections/gagauzia2006/regulations-gagauzia-ro.pdf>
42. Roper S.D. *Regionalism in Moldova - The Case of Transnistria and Gagauzia*. În: Soviet Union: Regions in Conflict. London: Frank Cass, 2002.
43. Rothschild J. *Ethnopolitics. A Conceptual Framework*. New York: Columbia University Press, 1981.
44. Sandu I.L. *Criza și conflictul în relațiile internaționale contemporane*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2015.
45. Serghei V. *Conflictul din Ucraina: între conflict intrastatal și război interstatal*. Fundația Universitară a Mării Negre. <http://fumn.eu/conflictul-din-ucraina-intre-conflict-intrastatal-si-razboi-interstatal/>
46. Solomon C. *UTA „Gagauz Yeri”: realizări și probleme*. În: Minoritățile naționale și relații interetnice: tradiția europeană și experiența noilor democrații pentru Moldova. Vol.I. Iași, 2002, p.122-126.
47. Stoica-Constantin A., Neculau A. *Psihologia rezolvării conflictului*. București, 1998.
48. Shapiro D. *Conflicte și comunicare: Ghid*. Fundația Soros, 1998.
49. Toma Gh., Postolache S., Oros I. *Managementul instabilității*. București: Editura Academiei de Înalte Studii Militare, 2003.

50. Troebst Ș. *Autonomia Găgăuziei Republicii Moldova, un exemplu de soluționare a conflictelor etnopolitice*. În: Moldova între Est și Vest. Chișinău: Captes, 2001.
51. Tulbure A., Moșneaga V. *Gagauz-Yeri – istoria și practica*. În: Statul național și societatea polietică: Moldova în anii 90. Materialele Primului Simpozion moldo-german (Chișinău, 13-18 octombrie 1996). Chișinău, 1997.
52. Țăranu A. *Cauzele conflictului armat de la Nistru*. În: Caiete de istorie, 2002, nr.2, p.1-10.
53. Țveatcov N. *Problema soluționării conflictelor politice în Republica Moldova (cazul UTA „Gagauz-Yeri” și Transnistriei)*: Teză de doctor în științe politice, 2009.
54. Vârga P., Vârga D. *Provocările managementului. Puterea și conflictul*. Timișoara, 1998.
55. Аванесян А. *Абхазия и Южная Осетия в сфере геостратегических интересов России*. <https://cyberleninka.ru/article/n/abhaziya-i-yuzhnaya-oseiya-v-sfere-geostrategicheskikh-interesov-rossii>
56. Уткин У.А. *Конфликтология: теория и практика*. Москва, 1998.
57. Цвятков Н. *Динамика развития переговорного процесса по урегулированию приднестровского конфликта: анализ документов 1992-2002 годов*. În: MOLDOSCOPIE. (Probleme de analiză politică), 2006, nr.2 (XXXIII), p.120-132.

Resurse web:

1. *Annual analysis of the global conflict events*. <https://www.hiik.de/en/konfliktbarometer/>.
2. *International Conflict Research*. <https://icr.ethz.ch/data/> <http://www.allianceforpeacebuilding.org/>
3. *Journal of Peace Research*. <http://journals.sagepub.com/home/jpr>

Natalia PUTINĂ

Ghid metodic
la disciplina

CONFLICTOLOGIE

Redactare – *Ariadna Srungaru*
Asistență computerizată – *Maria Bondari*

Bun de tipar 01.08.2018. Formatul 60 x 84 ¹/₁₆
Coli de tipar 6,25. Coli editoriale 3,1.
Comanda 15. Tirajul 50 ex.

Centrul Editorial-Poligrafic al USM
str. Al. Mateevici, 60, Chișinău, MD 2009